

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Problematika daně silniční v České republice
Issue of Road Tax in the Czech Republic

Student:	Tereza Zajícová
Vedoucí bakalářské práce:	Ing. Jiřina Krajčová

Ostrava 2012

Zadání bakalářské práce

Student: **Tereza Zajícová**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně
Specializace: 00 Účetnictví a daně
Téma: **Problematika daně silniční v České republice**
Issue of Road Tax in the Czech Republic

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Charakteristika daně silniční v České republice
3. Porovnání daně silniční s vybranými zeměmi
4. Analýza daně silniční
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

JANOUSEK, Karel. *Daň silniční s komentářem*. 3. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. 135 s. ISBN 978-80-7263-587-0.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2010*. 10. vyd. Praha: 1. VOX, 2010. 355 s. ISBN 978-80-86324-86-9.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

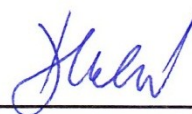
Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jiřina Krajčová**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 11.05.2012

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

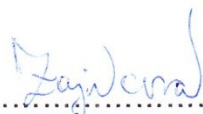

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení studenta

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně. Přílohu č. 4, 5 a 6, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

V Ostravě dne 11. 5. 2012

.....

Tereza Zajícová

Obsah

1. ÚVOD.....	5
2. CHARAKTERISTIKA DANĚ SILNIČNÍ V ČESKÉ REPUBLICE	6
2.1. POSTAVENÍ DANĚ SILNIČNÍ V DAŇOVÉ SOUSTAVĚ.....	6
2.2. VYMEZENÍ DANĚ SILNIČNÍ	6
2.3. PŘEDMĚT DANĚ	6
2.4. POPLATNÍCI DANĚ	7
2.5. ZÁKLAD DANĚ	8
2.6. SAZBY DANĚ, SNÍŽENÍ DANĚ	9
2.7. SLEVA NA DANI	12
2.8. OSVOBOZENÍ OD DANĚ	13
2.9. DAŇOVÁ POVINNOST, ZÁLOHY NA DAŇ	14
2.10. DAŇOVÉ PŘIZNÁNÍ	15
3. POROVNÁNÍ DANĚ SILNIČNÍ S VYBRANÝMI ZEMĚMI	18
3.1. DAŇ SILNIČNÍ NA SLOVENSKU	18
3.1.1. <i>Předmět daně</i>	18
3.1.2. <i>Poplatníci daně</i>	19
3.1.3. <i>Osvobození od daně, snížení daně</i>	19
3.1.4. <i>Základ daně, sazba daně</i>	20
3.1.5. <i>Vznik a zánik daňové povinnosti, daňové přiznání a oznamovací povinnost</i>	24
3.1.6. <i>Zálohy na daň</i>	25
3.2. DAŇ SILNIČNÍ V POLSKU	25
3.2.1. <i>Předmět daně</i>	25
3.2.2. <i>Poplatníci daně</i>	26
3.2.3. <i>Osvobození od daně, snížení daně</i>	26
3.2.4. <i>Základ daně, sazby daně</i>	27
3.2.5. <i>Vznik a zánik daňové povinnosti</i>	32
3.2.6. <i>Zálohy na daň</i>	32
3.3. POROVNÁNÍ DANĚ SILNIČNÍ V ČESKÉ REPUBLICE, POLSKÉ REPUBLICE A SLOVENSKÉ REPUBLICE	33
3.3.1. <i>Předmět daně</i>	33
3.3.2. <i>Poplatníci daně</i>	34
3.3.3. <i>Základ daně</i>	35
3.3.4. <i>Osvobození od daně</i>	35
3.3.5. <i>Sazby daně</i>	36
3.3.6. <i>Snížení a zvýšení daně</i>	36
3.3.7. <i>Vznik a zánik daňové povinnosti, daňové přiznání</i>	38
3.3.8. <i>Zálohy na daň</i>	39

4. ANALÝZA DANĚ SILNIČNÍ	41
4.1. SROVNÁNÍ DANĚ SILNIČNÍ V ČR S DANÍ SILNIČNÍ V POLSKU A NA SLOVENSKU	41
4.2. DAŇ SILNIČNÍ VE VZTAHU K DAŇOVÉ EVIDENCI	52
4.3. UPLATŇOVÁNÍ VÝDAJŮ PROCENTEM Z PŘÍJMŮ	53
4.4. PAUŠÁLNÍ VÝDAJ NA DOPRAVU A DAŇ SILNIČNÍ	54
4.5. MÝTNÉ V ČESKÉ REPUBLICCE	54
4.6. NÁVRH VÝVOJE DANĚ SILNIČNÍ.....	58
5. ZÁVĚR.....	64
Seznam použité literatury	64
Seznam zkratk.....	67
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
Seznam příloh	
Přílohy	

1. ÚVOD

Daň silniční je součástí majetkových daní, které patří mezi nejstarší typy daní. I když nemají takový výnos do rozpočtu státu, jako tomu bývalo v minulosti, jsou v české daňové soustavě stále důležité. Předmětem daně silniční jsou hlavně motorová vozidla, která jsou používána v podnikatelské sféře. Jelikož si každý svou daňovou povinnost musí vypočítat sám, je záměrem této práce přiblížit daň silniční nejenom osobám, které podnikají a používají automobil ke své činnosti, ale i běžným občanům.

Cílem je přiblížit problematiku daně silniční v České republice a analyzovat její současný stav. Dále ji porovnat s daní silniční na Slovensku a v Polsku. Na základě rozboru této problematiky pak vytvořit vlastní návrh reformy daně silniční u nás.

V první kapitole jsou vysvětleny základní pojmy dle zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů, mezi které patří předmět daně, poplatník daně, osvobození od daně, různá snížení a zvýšení základní sazby daně, vznik a zánik daňové povinnosti a daňové přiznání.

V druhé kapitole se objasňuje problematika daně silniční na Slovensku a v Polsku. Opět jsou zde vymezeny základní pojmy, jako jsou předmět daně, základ daně, sazby daně, vznik a zánik daňové povinnosti. Po vysvětlení základních principů daně silniční jednotlivých států, následuje porovnání a hledání rozdílů všech třech daní.

Třetí kapitola je zaměřena na vysvětlení daně silniční jednotlivých států pomocí modelových případů, které porovnávají jednotlivé daňové povinnosti poplatníků. Rozebírá se zde i daň silniční z pohledu daně z příjmů. Dále je zde nahlédnuto do problematiky časového a výkonového zpoplatnění dálnic a rychlostních silnic. Na závěr kapitoly je popsán návrh reformy daně silniční u nás.

Hlavním zdrojem informací jsou tři právní předpisy. Prvním je zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů. Dalším je slovenský zákon č. 582/2004, o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, v znení neskorších predpisov. Součástí tohoto zákona je i daň z motorových vozidel. Třetím právním předpisem je zákon UPOL. Je to zákon ze dne 12. ledna 1991 o místních daních a poplatcích.

2. CHARAKTERISTIKA DANĚ SILNIČNÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Kapitola se zabývá problematikou zákona o dani silniční v ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen daň silniční). Popisují se zde základní charakteristiky. Vysvětluje se zde, jaké vozidlo podléhá dani a jakou sazbu daně k danému vozidlu přiřadit, jaké povinnosti musí poplatník splnit, když se jeho vozidlo stane předmětem daně.

2.1. Postavení daně silniční v daňové soustavě

Daň silniční se řadí mezi daně majetkové. Majetkové daně jsou nejdéle využívaným typem daní v České republice, ale jejich význam klesá. Hlavním důvodem jejich využívání je stabilní výnos do státního rozpočtu, i když tento výnos je zpravidla ve výši několika procent. (Peková, 1997)

Majetkové daně patří mezi daně přímé. To znamená, že u těchto daní lze přesně specifikovat daňový subjekt, který bude daň platit. U daně silniční se tedy odvádí daň za silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla. Daně se odvádějí do Státního fondu dopravní infrastruktury. Tento fond je zřízen zákonem 104/2000 Sb. ze dne 4. dubna 2000 s účinností k 1. červenci roku 2000. Jelikož mezi příjmy fondu patří převody výnosů silniční daně, je tímto způsobem zajištěno, že část výnosů se do dopravy vrátí. Fond používá své příjmy na rozvoj, výstavbu, údržbu a modernizaci silnic a dálnic. (portál sfdi, 2012)

2.2. Vymezení daně silniční

Daň silniční upravuje zákon č. 16/1993 Sb. o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o dani silniční). Zákon byl přijat Českou národní radou dne 21. prosince 1992 a nabyl účinnosti dne 1. ledna 1993. Zákon byl několikrát novelizován. Přehled novelizací a jejich účinností se nachází v příloze č. 1.

2.3. Předmět daně

První věcí, kterou se tento zákon zabývá, je předmět daně.¹ Dále paragraf nepopisuje pouze to, co je předmětem daně, ale i to, co předmětem daně není.²

---

¹ §2, odstavec 1, ZoDS

² §2, odstavec 2, ZoDS

Předmětem daně silniční jsou silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla, která splní současně tyto podmínky:

- jedná se o silniční vozidla,
- vozidla jsou registrována v České republice,
- vozidla jsou provozována na území České republiky,
- jsou používána k podnikání nebo k jiné samostatné výdělečné činnosti, nebo jsou používána v přímé souvislosti s podnikáním nebo k činnostem subjektů, jejichž příjmy jsou předmětem daně z příjmů a tyto subjekty nejsou založeny za účelem podnikání.

Předmětem daně jsou dále vozidla s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny, určená výlučně k přepravě nákladů a registrovaná v České republice, aniž by se posuzovalo, zda jsou používána k podnikání. U těchto vozidel stačí, že mají tuzemskou standardní SPZ. Není důležité vědět, kdo je jejich vlastníkem. Za taková vozidla se považují tahače, nákladní automobily, nákladní přívěsy a podobně. (Janoušek, 2010)

Vozidla, kterým byla přidělena zvláštní registrační značka, předmětem daně nejsou. Dále podle zákona nejsou předmětem daně speciální pásové automobily, zemědělské a lesnické traktory a jejich přípojná vozidla a ostatní vozidla podle zvláštního právního předpisu, kterým je zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, mezi které například patří bicykly s pomocným motorem. Předmětem daně nejsou také zvláštní motorová vozidla, do kterých patří pracovní stroje samojízdné, nemotorové pracovní stroje, vozíky pro invalidy s motorickým pohonem, pokud jejich šířka nebo délka přesahuje jeden metr, jejich konstrukční rychlost převyšuje 6 km/h nebo jejich maximální přípustná hmotnost převyšuje 450 kg.

2.4. Poplatníci daně

V tomto paragrafu se určuje, kdo je poplatníkem daně silniční.³ Pro přesné pochopení tohoto paragrafu je důležité vymezit základní pojmy:

---

³ § 4, ZoDS

- vlastník vozidla – je buď fyzická nebo právnická osoba, právnická osoba má vozidlo součástí obchodního majetku, fyzická osoba buď má vozidlo součástí obchodního majetku, nebo ho nemá;
- provozovatel vozidla – je vlastník vozidla nebo fyzická nebo právnická osoba, která má zmocnění k provozování vozidla vlastním jménem, tato osoba je také uváděná v technickém průkazu vozidla i v registru silničních vozidel. (Janoušek, 2010)

Dle zákona je poplatníkem fyzická nebo právnická osoba, která je provozovatelem vozidla a je zapsána v technickém průkazu. Toto vozidlo musí být registrováno v registru vozidel v České republice. Dále dle § 4, odstavce 1, je poplatníkem fyzická nebo právnická osoba, která užívá vozidlo a zároveň v technickém průkazu tohoto vozidla je určena jako provozovatel vozidla osoba, která zemřela, zanikla nebo byla zrušena, nebo vozidlo, jehož držitel je odhlášen z registru vozidel. Dle § 4, odstavce 2, je poplatníkem také zaměstnavatel, pokud vyplácí cestovní náhrady svému zaměstnanci za použití osobního automobilu nebo jeho přípojného vozidla za podmínky, že daňová povinnost již nevznikla provozovateli vozidla. Poplatníkem daně za vozidlo, které je předmětem daně, je také stálá provozovna nebo jiná organizační složka osoby se sídlem nebo trvalým pobytem v zahraničí a osoba, která používá vozidlo registrované a určené jako mobilizační rezerva nebo pohotovostní zásoba. Když má vozidlo poplatníků více, všichni platí daň společně a nerozdílně.

„Poplatník daně se tak neurčuje podle toho, kdo vozidlo účetně či daňově odepisuje, kdo ho používá ke své podnikatelské činnosti, ale v nejčastějších případech podle toho, kdo je uveden v technickém průkazu vozidla jako jeho provozovatel,“ jak tvrdí Janoušek (2010, str. 37).

2.5. Základ daně

Pro vypočítání daňové povinnosti je důležité znát základ daně.⁴ Pro osobní automobily je základem daně zdvihový objem motoru v cm³. Do této kategorie ale nepatří osobní automobily na elektrický pohon. U návěsů je základem daně počet náprav a součet největších povolených hmotností na nápravy v tunách. U ostatních

---

⁴ § 5, ZoDS

vozidel, jako jsou například autobusy, osobní automobily na elektrický pohon, tahače nebo nákladní automobily, je důležité pro zjištění základu daně počet náprav a největší povolená hmotnost v tunách. Největší povolenou hmotností se rozumí největší hmotnost, se kterou smí být vozidlo používáno v provozu na pozemních komunikacích. Všechny tyto důležité údaje pro určení základu daně jsou zapsány v technickém průkazu vozidla.

2.6. Sazby daně, snížení daně

Dle zjištěného základu daně se odvozují roční sazby daně.⁵ Pro osobní automobil jsou tyto částky shrnuty v tabulce č. 2.1 a pohybují se v rozmezí od 1200 Kč do 4200 Kč. Jednotlivé částky zjistíme podle zdvihového objemu motoru, který máme v rozmezí od 800 cm³ až do výšky nad 3000 cm³.

Tabulka č. 2.1 Roční sazby daně pro osobní automobily

Zdvihový objem motoru v cm³	Sazba daně
do 800 cm ³	1200 Kč
nad 800 cm ³ do 1250 cm ³	1800 Kč
nad 1250 cm ³ do 1500 cm ³	2400 Kč
nad 1500 cm ³ do 2000 cm ³	3000 Kč
nad 2000 cm ³ do 3000 cm ³	3600 Kč
nad 3000 cm ³	4200 Kč

Zdroj: Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční

Roční sazby pro návěsy a ostatní vozidla se odvozují podle počtu náprav. Sazby pro jednu nápravu se nacházejí v tabulce č. 2.2, pro 2 nápravy v tabulce č. 2.3, pro 3 nápravy v tabulce č. 2.4 a pro 4 a více náprav v tabulce č. 2.5. Při daném počtu náprav se dále zjišťuje hmotnost vozidla. Od toho se pak odvozuje roční sazba daně, která je v rozpětí od 1800 Kč do 50400 Kč.

⁵ § 6, ZoDS

Tabulka č. 2.2 Roční sazby daně pro jednu nápravu

Hmotnost vozidla	do 1 t	nad 1 t do 2 t	nad 2 t do 3,5 t	nad 3,5 t do 5 t	nad 5 t do 6,5 t	nad 6,5 t do 8 t	nad 8 t
Roční sazba daně	1800 Kč	2700 Kč	3900 Kč	5400 Kč	6900 Kč	8400 Kč	9600 Kč

Zdroj: Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční

Tabulka č. 2.3 Roční sazby daně pro dvě nápravy

Hmotnost vozidla	do 1 t	nad 1 t do 2 t	nad 2 t do 3,5 t	nad 3,5 t do 5 t	nad 5 t do 6,5 t	nad 6,5 t do 8 t	nad 8 t do 9,5 t
Sazba daně	1800 Kč	2400 Kč	3600 Kč	4800 Kč	6000 Kč	7200 Kč	8400 Kč

Hmotnost vozidla	nad 9,5 t do 11 t	nad 11 t do 12 t	nad 12 t do 13 t	nad 13 t do 14 t	nad 14 t do 15 t	nad 15 t do 18 t	nad 18 t do 21 t
Sazba daně	9600 Kč	10800 Kč	12600 Kč	14700 Kč	16500 Kč	23700 Kč	29100 Kč

Hmotnost vozidla	nad 21 t do 24 t	nad 24 t do 27 t	nad 27 t
Sazba daně	35100 Kč	40500 Kč	46200 Kč

Zdroj: Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční

Tabulka č. 2.4 Roční sazby daně pro tři nápravy

Hmotnost vozidla	do 1 t	nad 1 t do 3,5 t	nad 3,5 t do 6 t	nad 6 t do 8,5 t	nad 8,5 t do 11 t	nad 11 t do 13 t	nad 13 t do 15 t
Sazba daně	1800 Kč	2400 Kč	3600 Kč	6000 Kč	7200 Kč	8400 Kč	10500 Kč

Hmotnost vozidla	nad 15 t do 17 t	nad 17 t do 19 t	nad 19 t do 21 t	nad 21 t do 23 t	nad 23 t do 26 t	nad 26 t do 31 t	nad 31 t do 36 t
Sazba daně	13200 Kč	15900 Kč	17400 Kč	21300 Kč	27300 Kč	36600 Kč	43500 Kč

Hmotnost vozidla	nad 36 t
Sazba daně	50400 Kč

Zdroj: Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční

Tabulka č. 2.5 Roční sazby daně pro čtyři a více náprav

Hmotnost vozidla	do 18 t	nad 18 t do 21 t	nad 21 t do 23 t	nad 23 t do 25 t	nad 25 t do 27 t	nad 27 t do 29 t	nad 29 t do 32 t
Sazba daně	8400 Kč	10500 Kč	14100 Kč	17700 Kč	22200 Kč	28200 Kč	33300 Kč

Hmotnost vozidla	nad 32 t do 36 t	nad 36 t
Sazba daně	39300 Kč	44100 Kč

Zdroj: Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční

Tyto sazby daně se zjišťují pro každé vozidlo samostatně, a to z údajů uvedených v technickém průkazu daného vozidla. Nelze přehlédnout fakt, že s větší hmotností se zvyšuje i roční sazba daně. Vyplývá to z toho, že těžší vozidla více zatěžují silnice a dálnice.

Dle § 6 odstavce 4 má zaměstnavatel možnost využít denní sazby daně, tzn., že nemusí využít roční sazby daně. Vybere si jednu z těchto dvou možností podle toho, co je pro něj výhodnější. Denní sazba daně činí 25 Kč za každý den použití osobního automobilu nebo jeho přípojného vozidla. Roční sazbu daně a denní sazbu daně nelze vzájemně kombinovat.

Může dojít i ke **snížení** sazby daně. A to ve čtyřech případech:

- Sazba daně se snižuje o 25 % u vozidel, která jsou podle údajů v technickém průkazu určena pro činnosti výrobní povahy v rostlinné výrobě. Tedy tehdy, když poplatníkem daně je osoba provozující zemědělskou činnost.
- Další možností snížení daně je u vozidel poprvé registrovaných v ČR nebo v zahraničí ve výši 48 % po dobu 36 kalendářních měsíců od data první registrace. Dále o 40 % po dobu následujících dalších 36 kalendářních měsíců

a o 25 % po dobu dalších 36 kalendářních měsíců. Nárok na snížení sazby daně vzniká začátkem kalendářního měsíce první registrace vozidla a končí po 108 kalendářních měsících, během nichž využije poplatník tři procentuální sazby pro snížení daně.

- O 100 % se snižuje sazba daně u nákladních vozidel včetně tahačů, nákladních přívěsů a nákladních návěsů s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny a méně než 12 tun. Snižuje se bez ohledu na datum první registrace a za podmínky, že tato vozidla nejsou používána k podnikání nebo v přímé souvislosti s podnikáním. Snižuje se o 100 %, jedná-li se o výcviková vozidla nebo jsou vozidla používána fyzickými osobami.
- Posledním možným snížením sazby daně je u nákladních vozidel (jsou zde zahrnuty tahače, nákladní přívěsy a návěsy) s největší povolenou hmotností nad 12 tun za podmínek, které jsou uvedeny v předcházející odrážce. Toto snížení sazby daně je ve výši 48 %. Je zakázáno současné použití tohoto snížení s jiným snížením sazby daně.

U vozidel poprvé registrovaných do 31. prosince 1989 v ČR nebo zahraničí se sazba daně **zvýšuje** o 25 %.

2.7. Sleva na dani

Zákon o dani silniční umožňuje uplatnit slevu na dani dle § 12. Slevu na dani lze uplatnit u vozidel používaných v kombinované dopravě.⁶ Kombinovanou dopravou se rozumí přeprava zboží v jedné a téže přepravní jednotce (např. velký kontejner) nebo v nákladním automobilu, přívěsu či návěsu s tahačem i bez tahače, při které se tímto zbožím při překládce přímo nemanipuluje. Manipulovat lze se silničním vozidlem nebo přepravní jednotkou, ve které je zboží uloženo. Část přepravy probíhá vždy po železnici nebo vodní cestě. Tento úsek musí přesahovat vzdálenost 100 km vzdušnou čarou, a alespoň počáteční nebo konečný úsek je po pozemní komunikaci, a to buď:

- mezi místem nakládky nebo vykládky zboží a nejbližší železniční stanicí nebo překladištěm, nebo

---

⁶ § 12 odstavec 1, ZoDS

- mezi místem nakládky nebo vykládky zboží a vnitrozemským přístavem, ale za podmínky, že tato vzdálenost mezi těmito body nepřesahuje 150 km vzdušnou čarou.

Výše slev se pohybuje v rozmezí od 25 % do 100 %. Největší sleva na dani činí 100 % daně, a to u vozidla používaného výlučně k přepravě v počátečním nebo konečném úseku kombinované dopravy.⁷ U vozidla, které uskuteční v kombinované dopravě ve zdaňovacím období více, než 120 jízd činí sleva 90 % daně. V rozmezí od 91 do 120 jízd pak činí sleva 75 % daně, v rozmezí od 61 do 90 jízd činí sleva 50 % daně a v rozmezí od 31 do 60 jízd činí sleva 25 % daně. Jestliže vzdálenost úseku ujetá po železnici územím ČR je delší než 250 km, započítává se taková jízda jako dvě.⁸

Jak popisuje Janoušek v své publikaci, překládky se mohou uskutečňovat na překladištích - železničních stanicích jako jsou například Praha – Uhřetěves, Brno – Horní Heršpice nebo Lovosice nebo v přístavech v ČR, např. Mělník, Děčín, Ústí nad Labem, Praha – Radotín. Sleva na dani se uplatňuje v daňovém přiznání, a aby se tato sleva na dani mohla uplatnit, je potřeba prokázat tuto kombinovanou přepravu přepravními doklady s potvrzenými údaji překladiště. Tato sleva se uplatňuje až v daňovém přiznání, tudíž nelze o její výši snížit zálohy na daň. Slevu na dani uplatňuje poplatník u místně příslušného správce daně.

2.8. Osvobození od daně

Osvobození od daně patří mezi úlevy na dani, které zákon o dani silniční poskytuje. Aby se mohlo vozidlo osvobodit od daně, musí být nejprve zjištěno, zda je předmětem daně. Od daně jsou osvobozena:

- vozidla s méně než čtyřmi koly. V technickém průkazu jsou označována jako kategorie L,
- vozidla diplomatických misí a konzulárních úřadů, a to za podmínky zaručené vzájemnosti,
- vozidla, která zabezpečují linkovou osobní vnitrostátní přepravu. Pro tento účel musí být využívána z 80 %, aby mohla být osvobozena,

---

⁷ § 12 odstavec 2, ZoDS

⁸ § 12 odstavec 3, ZoDS

- vozidla, která jsou provozovaná ozbrojenými silami, vozidla civilní obrany, vozidla, která jsou mobilizační rezervou, vozidla zdravotnické záchranné služby apod. Všechny tyto vozidla musí být vybavena zvláštním zvukovým výstražným zařízením a zvláštním výstražným světlem modré barvy. Výjimku tvoří zdravotnická vozidla nevybavená zvláštním zvukovým zařízením a zvláštním světelným zařízením modré barvy. V technickém průkazu ale musí být označena tato vozidla jako zdravotnická, sanitní a podobně. Vše musí být zapsáno v technickém průkazu vozidla,
- vozidla speciální samosběrová, speciální jednoúčelová vozidla, která jsou používána k zabezpečení sjízdnosti a schůdnosti pozemních komunikací,
- dále např. vozidla na elektrický pohon, vozidla, která mají hybridní pohon kombinující spalovací motor a elektromotor, vozidla používající LPG (zkapalněný ropný plyn) nebo CNG (stlačený zemní plyn).⁹

2.9. Daňová povinnost, zálohy na daň

Daňová povinnost za vozidlo začíná kalendářním měsícem, ve kterém začalo být vozidlo předmětem daně.¹⁰ Daňová povinnost zaniká u vozidel tehdy, když už vozidlo není předmětem daně silniční, tzn., že nesplňuje podmínky pro zdanění vozidla. Pokud dojde v průběhu zdaňovacího období ke změně poplatníka, zaniká daňová povinnost původnímu poplatníkovi uplynutím kalendářního měsíce, ve kterém došlo ke změně.¹¹

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok a v průběhu zdaňovacího období je poplatník daně povinen platit zálohy na daň silniční. Zálohy se platí do 15. dne následujícího po čtvrtletí, ve kterém měl poplatník povinnost platit daň, tedy tehdy, kdy bylo vozidlo předmětem daně. První zálohu je poplatník povinen zaplatit 15. dubna. Další záloha je splatná do 15. července, 15. října a 15. prosince. První tři zálohy se platí za daně čtvrtletí, tzn. za tři měsíce. Čtvrtá záloha, která připadá na měsíc prosinec, se platí pouze za měsíc říjen a listopad. Za měsíc prosinec se zálohy na daň neplatí, daňová povinnost se vyrovná až při placení daně.¹² Zálohy na daň se

---

⁹ § 3, ZoDS

¹⁰ § 8 odstavec 1, ZoDS

¹¹ § 8 odstavec 2, ZoDS

¹² § 10 odstavec 1, ZoDS

vypočtou jako dvanáctina dané roční sazby daně za každý kalendářní měsíc, ve kterém měl poplatník povinnost platit daň. Zálohy neplatí pouze poplatník, jehož vozidlo je od daně osvobozeno.¹³ Poplatník, který provozuje vozidlo se sníženou sazbou daně (snížení o 48 % u nákladních vozidel), platí pouze jednu zálohu na daň, a to ve výši nejméně 70 %. Tato záloha se musí zaplatit nejpozději do 15. prosince zdaňovacího období. Dle § 10 odstavce 7 je poplatník povinen vést evidenci o zaplacené dani a zálohách na daň za svá vozidla. Daň, záloha na daň a sleva na dani se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.¹⁴

2.10. Daňové přiznání

Daňové přiznání se podává nejpozději do 31. ledna kalendářního roku následujícího po zdaňovacím období. Podává ho poplatník, kterému vzniká povinnost zaplatit daň.¹⁵ Každý nový poplatník má registrační povinnost svého vozidla u správce daně, a to ve lhůtě splatnosti nejbližší zálohy.¹⁶ Každý poplatník má povinnost si daň sám vypočítat a zaplatit ji správci daně nejpozději také do 31. ledna. Může tak učinit převodem z účtu, složenkou nebo v hotovosti. Povinnost podat daňové přiznání má i poplatník, kterému přiznání zpracovává daňový poradce. Přiznání podává ve stejnou dobu jako ostatní poplatníci. Daňové přiznání podává i poplatník, jehož úpadek nebo hrozící úpadek se řeší v insolvenčním řízení, a také ve stejném termínu.

Daňové přiznání nepodávají pouze ti poplatníci daně, kteří provozují vozidlo se sníženou sazbou daně ve výši 100 % za předpokladu, že nemají daňovou povinnost u jiného vozidla.¹⁷ Zato poplatníci daně, jejichž vozidlo je od daně osvobozeno, musí vozidlo do daňového přiznání také zahrnout.¹⁸

Existují dvě možnosti podání daňového přiznání. První možnost je ta, že poplatník podává daňové přiznání na předepsaném tiskopise. Pro správné vyplnění mu pomáhají pokyny k tomuto tiskopisu. Druhou možností je podání přiznání v elektronické podobě na technickém nosiči dat. V tomto případě má daňové přiznání

---

¹³ § 10 odstavec 5, ZoDS

¹⁴ § 11, ZoDS

¹⁵ § 15 odstavec 1, ZoDS

¹⁶ § 16 odstavec 4, ZoDS

¹⁷ § 15 odstavec 2, ZoDS

¹⁸ § 15 odstavec 1, ZoDS

zjednodušenou podobu se základními údaji. Daňové přiznání na předepsaném tiskopise se pro ukázkou nachází v příloze č. 3.

Při podávání daňového přiznání mohou nastat i situace, kdy má poplatník přeplatek nebo nedoplatek na dani. Přeplatek znamená, že na zálohách na daň silniční zaplatil v souhrnu vyšší částku, než je jeho daňová povinnost. Při tomto zjištění by měl poplatník dát návrh správci daně, jak s přeplatkem naložit. Poplatník může například požádat o vrácení přeplatku. Může také požádat správce, ať použije přeplatek na jeho jiný nedoplatek. Když z nějakého důvodu poplatník nepodá daňové přiznání, i když ho měl podat, měl přiznat daň, stejně dojde k vyměření daně. Dokonce může správce daně zvýšit daň až o 10 %. Dalším postihem může být také úrok z prodlení za pozdní úhradu daňové povinnosti a záloh na daň. Tento úrok je splatný v náhradní lhůtě 30 dnů ode dne jejího stanovení.

Vláda České republiky má právo provést úpravu sazby daně nebo dělat úpravy v rámci osvobození vozidel od daně v případech, kdy je vyhlášen stav ohrožení státu nebo je ohlášen válečný stav a to na dobu, po kterou tyto stavy trvají.¹⁹

Shrnutí

Daň silniční v ČR je součástí majetkových daní, které patří do přímých daní. Je upravena zákonem č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů. Je vybírána do Státního fondu dopravní infrastruktury, který se stará o opravy a modernizace silnic a dálnic.

Dani silniční jsou zdaňována pouze vozidla používána k podnikání. Výjimku tvoří pouze vozidla s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny, která jsou používána hlavně k přepravě nákladů. Tyto vozidla jsou zdaňována bez ohledu na to, zda jsou používána k podnikání. U osobních automobilů je základem daně zdvihový objem motoru v cm³. U nákladních vozidel se zjistí základ daně podle hmotnosti vozidla a počtu náprav. K základu daně se podle zákona přiřadí určitá roční sazba.

U vozidel poprvé registrovaných je možné uplatnit snížení sazby daně, a to o 48 % prvních 36 měsíců od registrace. Po uplynutí těchto 36 měsíců je možno snížit

---

¹⁹ § 17, ZoDS

daň dále o 40 % po dobu dalších 36 měsíců a po uplynutí této doby může uplatnit poplatník další snížení ve výši 25 % po dobu dalších 36 měsíců. Poplatník, který vlastní zemědělské vozidlo, uplatní snížení sazby daně o 25 %. Nákladním vozidlům, která neslouží pro podnikání, se snižuje sazba daně v závislosti na jejich celkové hmotnosti. Pokud hmotnost vozidla je v rozmezí od 3,5 tuny do 12 tun, snižuje se sazba daně o 100 %. Pokud je hmotnost vozidla vyšší než 12 tun, snižuje se sazba daně o 48 %. U vozidel poprvé registrovaných do 31. prosince 1989 se sazba daně zvyšuje o 25%.

Zálohy na daň se platí čtvrtletně. Jsou splatné do 15. dubna, 15. července, 15. října a do 15. prosince. Daňové přiznání je poplatník povinen odevzdat do 31. ledna následujícího roku po roku, kdy probíhalo zdaňovací období.

3. POROVNÁNÍ DANĚ SILNIČNÍ S VYBRANÝMI ZEMĚMI

Pro porovnání daně silniční v ČR je vybrána daň silniční na Slovensku a daň silniční v Polsku. Do roku 1992 tvořila Česká republika a Slovenská republika jeden stát. Měly jednu daňovou soustavu, proto je zajímavé ukázat, jak se tyto daně v této době od sebe liší.

3.1. Daň silniční na Slovensku

Daň silniční na Slovensku patří mezi místní daně. Tyto daně upravuje zákon č. 582/2004, o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (dále jen zákon o místních daních) a nachází se v jedenácté části. V tomto zákoně se nachází pod názvem Daň z motorových vozidiel. Příjmy z těchto daní jdou do místních rozpočtů, do rozpočtů vyšších územních celků, a to na základě vydání všeobecně závazného nařízení. Vyšší územní celky jsou povinny zaslat vyjádření Finančnímu ředitelstvu Slovenské republiky, zda zavádějí daň silniční. Jelikož zákon uvádí pouze minimální sazby daně, vyšší územní celky jsou dále povinny uvést, zda sazby změnily. (portál podnikajte, 2012)

3.1.1. Předmět daně

Tento paragraf udává, co předmětem daně je²⁰ a co není²¹.

Předmětem daně jsou motorová vozidla a přípojná vozidla kategorie M, N a O, která se používají na Slovensku k podnikání. Do kategorie M patří motorová vozidla nejméně se 4 koly určené na dopravu osob. Do kategorie N patří motorová vozidla nejméně se 4 koly určené na přepravu zboží a kategorie O zahrnuje přípojná vozidla. K 1. prosinci 2012 dojde k novelizaci zákona, k doplnění zákona. Předmětem daně se stanou motorová vozidla registrovaná a používaná na Slovensku k podnikání.

Předmětem daně není vozidlo, které slouží pro zkušební jízdy a které má přidělené zvláštní evidenční číslo.²² Motorová vozidla nebo přípojná vozidla se zvláštním evidenčním číslem jsou taková motorová nebo přípojná vozidla, která

---

²⁰ § 84 odst. 1, ZoMD

²¹ § 84 odst. 2, ZoMD

²² § 84 odst. 2, písmeno a, ZoMD

například nemají schválenou technickou způsobilost, nebo podléhají evidenci a nemají přidělené evidenční číslo. Vozidlo má připevněnou tabulku se zvláštním evidenčním číslem a řidič má povinnost mít u sebe stanovené doklady.

Dále předmětem daně nejsou speciální vozidla, která jsou určena na vykonávání speciálních činností.²³ V dokladech jsou označena jako speciální vozidla. Mezi tyto vozidla patří například vozidlo rychlé zdravotnické služby, záchranné vozidlo.

3.1.2. Poplatníci daně

Zákon uvádí, kdo je poplatníkem daně. Tato informace se nachází v § 85. Poplatníkem je tedy fyzická osoba nebo právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku, která je vlastníkem vozidla a která je zapsaná v dokladech vozidla.²⁴ Dále je poplatníkem daně osoba, která používá vozidlo, a to v případech, kdy v dokladech je jako vlastník vozidla zapsaná osoba, která zemřela, byla zrušená, zanikla²⁵ nebo nepoužívá vozidlo na podnikání.²⁶ Také osoba, která používá vozidlo, v jehož dokladech je jako vlastník vozidla uvedena osoba, která má trvalý pobyt nebo sídlo v zahraničí, je poplatníkem daně.²⁷ Podle novely, platné od 1. prosince 2012, tento poplatník poplatníkem daně již nebude, neboť tento bod se v zákoně zruší. Dále je podle § 85, odstavce 2 poplatníkem zaměstnavatel za podmínky, že vyplácí cestovní náhrady svému zaměstnanci za použití vozidla, a zároveň je zaměstnanec zapsaný v dokladech jako vlastník vozidla. Dle novely se tato část zákona změní a to tak, že již nebude muset být zaměstnanec zapsaný v dokladech vozidla jako vlastník vozidla. Když je zaměstnavatelem vyšší územní celek, do jehož rozpočtu plyne daň z motorových vozidel, daň silniční se neplatí. Poplatníkem je také stálá provozovna.

3.1.3. Osvobození od daně, snížení daně

Paragraf 86 se zabývá nejenom osvobozením²⁸, ale také možným snížením daně²⁹. Snížení daně nebo osvobození od daně uplatňuje poplatník v daňovém přiznání.

---

²³ § 84 odst. 2, písmeno b, ZoMD

²⁴ § 85 odst. 1, písmeno a, ZoMD

²⁵ § 85 odst. 1, písmeno b, ZoMD

²⁶ § 85 odst. 1, písmeno c, ZoMD

²⁷ § 85 odst. 1, písmeno d, ZoMD

²⁸ § 86 odst. 1, ZoMD

Osvobození se týká vozidla, v jehož dokladech je zapsán jako vlastník vozidla vyšší územní celek, do jehož rozpočtu plyne daň silniční. Dále jsou osvobozena vozidla diplomatických misí a konzulárních úřadů za předpokladu, že je zajištěna vzájemnost.

V druhém odstavci paragrafu 86 zákon uvádí, na jaká vozidla se může uplatnit snížení daně. Platí to pro vozidla používaná jako vozidla záchranné zdravotnické služby, báňské záchranné služby, vozidla horské záchranné služby, vozidla letecké záchranné služby a vozidla požární ochrany. Dále se může snížení uplatnit na vozidla pravidelné autobusové dopravy, vozidla používané v zemědělské výrobě anebo v lesnické výrobě. Také se může daň snížit na vozidlo používané na podnikání, které splní limity úrovně EURO 3, EURO 4 anebo EURO 5. EURO 3 zahrnuje vozidla, která byla vyrobena po 1. ledna roku 2000. EURO 4 a 5 zahrnuje vozidla vyrobená po 1. říjnu roku 2006. U těchto úrovní musí poplatník prokázat, že vozidlo splňuje tyto normy. Splnění normy se prokazuje údaji z technického průkazu. U těchto vozidel může vyšší územní celkem snížit dan u vybraných vozidel všeobecně závazným nařízením. Podle odstavce 4 paragrafu 89 je zde i taková možnost, že může vyšší územní celkem vozidla uvedena výše osvobodit všeobecně závazným nařízením. Pokud se stane, že vozidlo splňuje několik možností snížení daně, uplatní poplatník daně takové snížení daně, které je pro něj výhodnější.

Podle § 93 je možno snížit daň až o 50 % za vozidlo, které se použije v kombinované dopravě více než šedesátkrát. Kombinovaná doprava je realizována částečně na pozemní komunikaci a z části železniční, vodní nebo námořní dopravou.³⁰ Část cesty, která je uskutečňována na pozemní komunikaci, nesmí být delší než 150 km. Tuto cestou se myslí vzdálenost vzdušnou čarou mezi místem naložení a místem naložení.³¹

3.1.4. Základ daně, sazba daně

Základem daně u osobního automobilu je zdvihový objem motoru v cm³. U užitkových vozidel a autobusů je základem daně jejich celková hmotnost v tunách a počet náprav.³²

---

²⁹ § 86 odst. 2, ZoMD

³⁰ § 93, odst. 2, ZoMD

³¹ § 93, odst. 1, ZoMD

³² § 87 odst. 1, ZoMD

Vyšší územní celek si může na svém území zavést daň z motorových vozidel všeobecně závazným nařízením. Vyšší územní celek se rozhoduje sám, zda zavede na svém území daň silniční. Tento zákon uvádí minimální sazby daně, tudíž vyšší územní celek si určí své sazby daně, které nesmí být nižší než minimální sazby daně uvedené v tomto zákoně.³³

Sazba daně je pro vozidla různá. Sazbu daně určíme pro:

- osobní automobil podle zdvihového objemu motoru v cm^3 ,³⁴
- užitkové vozidlo a autobus podle celkové hmotnosti a počtu náprav, a to zvlášť pro motorové vozidlo a zvlášť pro přípojně vozidlo,³⁵
- vozidlo používané v rámci návěsové soupravy (tahač a návěs) podle celkové hmotnosti a počtu náprav, zvlášť pro tahač a zvlášť pro návěs.³⁶

Tahač a návěs se z hlediska určení sazby daně zařadí do nejbližší nižší daňové skupiny, než by patřilo podle celkové hmotnosti uvedené v dokladech vozidla.

Pro přehled ročních sazeb je vybrán Bratislavský kraj. Pro lepší srovnatelnost jsou sazby přepočítané z eur do českých korun a je zaokrouhlováno směrem nahoru. Kurz je platný dne 6. dubna 2012 a 1 euro činí 24,625 Kč. V tabulce č. 3.1 se nacházejí sazby daně pro osobní automobily. Ve všech vyšších územních celcích jsou osobní automobily rozděleny stejně, a to podle zdvihového objemu motoru v rozmezí od 900 cm^3 do 3000 cm^3 . Cena se pohybuje od 1655 Kč do 5791 Kč. V tabulce č. 3.2 je uvedeno, jaké sazby mají užitková vozidla a autobusy s jednou nebo dvěma nápravami. Důležitým faktorem je zde i jejich celková hmotnost v tunách. Podle zjištěné hmotnosti vozidla se sazba daně pohybuje v rozmezí od 1862 Kč do 65970 Kč. V tabulce č. 3.3 se nachází sazby daně pro užitková vozidla a autobusy s 3 nápravami a v tabulce č. 3.4 jsou uvedeny sazby daně pro užitková vozidla a autobusy se 4 a více nápravami. V příloze č. 2 se nacházejí sazby daně Banskobystrického samosprávného kraje. Základní sazby daně v této oblasti jsou nižší než v Bratislavském samosprávném kraji.

---

³³ § 88 odst. 1, ZoMD

³⁴ § 88, odst. 2, písmeno a, ZoMD

³⁵ § 88, odst. 2, písmeno b, ZoMD

³⁶ § 88, odst. 2, písmeno c, ZoMD

*Tabulka č. 3.1 Roční sazby daně pro **osobní automobily***

Zdvihový objem motoru v cm ³	Sazba daně
do 900 cm ³	1655 Kč
nad 900 cm ³ do 1200 cm ³	2172 Kč
nad 1200 cm ³ do 1500 cm ³	2999 Kč
nad 1500 cm ³ do 2000 cm ³	3826 Kč
nad 2000 cm ³ do 3000 cm ³	4860 Kč
nad 3000 cm ³	5791 Kč

Zdroj: Všeobecne záväzné nariadenie Bratislavského samosprávneho kraja č. 38/2010, o dani z motorových vozidiel

*Tabulka č. 3.2 Roční sazby daně pro **užitková vozidla a autobusy s 1 nebo 2 nápravami***

Hmotnost vozidla	do 1 t	nad 1 t do 2 t	nad 2 t do 4 t	nad 4 t do 6 t	nad 6 t do 8 t	nad 8 t do 10 t	nad 10 t do 12 t
Roční sazba daně	1862 Kč	3309 Kč	5481 Kč	8273 Kč	10961 Kč	13753 Kč	16441 Kč

Hmotnost vozidla	nad 12 t do 14 t	nad 14 t do 16 t	nad 16 t do 18 t	nad 18 t do 20 t	nad 20 t do 22 t	nad 22 t do 24 t	nad 24 t do 26 t
Roční sazba daně	20577 Kč	24714 Kč	28849 Kč	32986 Kč	38467 Kč	44050 Kč	49529 Kč

Hmotnost vozidla	nad 26 t do 28 t	nad 28 t do 30 t	nad 30 t
Roční sazba daně	55010 Kč	60489 Kč	65970 Kč

Zdroj: Všeobecne záväzné nariadenie Bratislavského samosprávneho kraja č. 38/2010, o dani z motorových vozidiel

Tabulka č. 3.3 Roční sazby daně pro užitková vozidla a autobusy s 3 nápravami

Hmotnost vozidla	do 15 t	nad 15 t do 17 t	nad 17 t do 19 t	nad 19 t do 21 t	nad 21 t do 23 t	nad 23 t do 25 t	nad 25 t do 27 t
Roční sazba daně	15097 Kč	17889 Kč	22025 Kč	26161Kč	30297 Kč	34330 Kč	38467 Kč

Hmotnost vozidla	nad 27 t do 29 t	nad 29 t do 31 t	nad 31 t do 33 t	nad 33 t do 35 t	nad 35 t do 37 t	nad 37 t do 40 t	nad 40 t
Roční sazba daně	42602 Kč	46739 Kč	52218 Kč	57803 Kč	63282 Kč	68763 Kč	74242 Kč

Zdroj: Všeobecne záväzné nariadenie Bratislavského samosprávneho kraja č. 38/2010, o dani z motorových vozidiel

Tabulka č. 3.4 Roční sazby daně pro užitková vozidla a autobusy s 4 a více nápravami

Hmotnost vozidla	do 23 t	nad 23 t do 25 t	nad 25 t do 27 t	nad 27 t do 29 t	nad 29 t do 31 t	nad 31 t do 33 t	nad 33 t do 35 t
Roční sazba daně	19233 Kč	23369 Kč	27504 Kč	31641 Kč	35778 Kč	41257 Kč	46739 Kč

Hmotnost vozidla	nad 35 t do 37 t	nad 37 t do 40 t	nad 40 t
Roční sazba daně	52217 Kč	57802 Kč	63282 Kč

Zdroj: Všeobecne záväzné nariadenie Bratislavského samosprávneho kraja č. 38/2010, o dani z motorových vozidiel

Vozidlo používané v rámci návěsové jízdní soupravy, tzn. tahač a návěs, pro které se zjišťuje sazba daně, se zjišťuje, jak již bylo řečeno, podle celkové hmotnosti a počtu náprav. Všechny tyto údaje lze zjistit z technického průkazu vozidla, a to samostatně pro tahač a pro návěs. Vozidlo se z hlediska určení sazby daně zařadí

do nejbližší nižší daňové skupiny, než do které by patřilo podle celkové hmotnosti podle technického průkazu. Opět samostatně pro tahač a pro návěs.³⁷

3.1.5. Vznik a zánik daňové povinnosti, daňové přiznání a oznamovací povinnost

Poplatníkovi vzniká daňová povinnost za vozidlo následujícím dnem po dni použití vozidla na podnikání³⁸ a zaniká posledním dnem měsíce, v kterém se vozidlo již přestalo používat na podnikání.³⁹ Když se začne vozidlo používat k podnikání 1. ledna běžného zdaňovacího období, poplatníkovi vzniká daňová povinnost tímto dnem.⁴⁰ Podle novely, která nabyde účinnosti od 1. prosince 2012, bude daňová povinnost zanikat dnem, kdy se vozidlo přestalo používat k podnikatelské činnosti. Pak se tedy daňová povinnost nebude počítat podle měsíců, ale dnů, ve kterých se vozidlo používalo k podnikání. Podle současného zákona je zaměstnavatel povinen za svého zaměstnance, který používal své soukromé vozidlo k pracovním cestám jen několikrát do měsíce, platit poměrnou část daně, která je vypočítaná jako jedna dvanáctina roční sazby daně a počtu kalendářních měsíců, v kterých se vozidlo používalo k podnikání. I když je vozidlo používáno jenom několik dní v měsíci, daň se musí platit za celý měsíc. Po novele se bude platit daň pouze za dny, ve kterých bylo vozidlo používáno k podnikání. Při výpočtu daňové povinnosti se daň zaokrouhluje na eurocenty dolů. (portál účtovnictvo, 2012)

Daňové přiznání podává poplatník nejpozději do 31. ledna kalendářního roku následujícího po zdaňovacím období.⁴¹ Vzor daňového přiznání je ukázán v příloze číslo 4. Poplatník je povinný místně příslušnému správci daně oznámit vznik nebo zánik daňové povinnosti, a to do 30 dnů ode dne vzniku nebo zániku daňové povinnosti. Tato povinnost neplatí pro zaměstnavatele, který vyplácí svému zaměstnanci cestovní náhrady.⁴² Podle novely, která bude platit od 1. prosince 2012, bude mít poplatník povinnost oznámit místně příslušnému správci daně pouze zánik daňové povinnosti.

---

³⁷ § 88, odst. 2, písmeno c, ZoMD

³⁸ § 89, odst. 1, ZoMD

³⁹ § 89, odst. 2, ZoMD

⁴⁰ § 89, odst. 3, ZoMD

⁴¹ § 90, odst. 1, ZoMD

⁴² § 90, odst. 2, ZoMD

3.1.6. Zálohy na daň

Poplatník, který má povinnost platit daň za všechna vozidla, která používá na podnikání, má povinnost platit zálohy na daň.⁴³ Daňová povinnost je tedy součet ročních sazeb daně za každé vozidlo, které je předmětem daně a není osvobozené. Vozidlo, které není předmětem daně, se vůbec do daňového přiznání neuvádí. Poplatník je povinen platit zálohy na daň v průběhu zdaňovacího období. Poplatník platí zálohy čtvrtletně, měsíčně nebo je neplatí vůbec. Zálohy se neplatí v případě, že předpokládaná daňová povinnost nepřesáhne 16253 Kč. Čtvrtletní zálohy na daň se platí, když předpokládaná daň je v rozmezí od 16253 Kč do 204191 Kč. Měsíční zálohy platí poplatník tehdy, když se předpokládaná výše daně pohybuje nad 204191 Kč. Poplatník, který nemá povinnost platit zálohy na daň, zaplatí daň do 31. ledna, dne podání daňového přiznání.

3.2. Daň silniční v Polsku

Daň silniční v Polsku je součástí zákona o místních daních a poplatcích, který zahrnuje například daň z nemovitostí, místí daň, lázeňské poplatky nebo poplatek na psy. Daň silniční se nachází v třetí části tohoto zákona a patří mezi přímé daně, které jsou odváděny do rozpočtů vyšších územních celků. (portál kontaktnicentrum, 2012)

3.2.1. Předmět daně

V polském zákoně o dani silniční se uvádí, že předmětem daně jsou nákladní vozidla, zátěžové tahače, přívěsy a návěsy a autobusy registrované na Polském území. Mezi nákladní automobily patří jak vozidla v rozmezí hmotnosti od 3,5 tuny do 12 tun, tak i vozidla, která jsou těžší jak 12 tun. U zátěžových tahačů je to s hmotností obdobně. Patří zde zátěžové tahače, které jsou přizpůsobené pro použití spolu s návěsem nebo přívěsem, o hmotnosti v rozmezí 3,5 tuny a 12 tun a o hmotnosti vyšší jak 12 tun. Návěsy a přívěsy jsou také předmětem daně, pokud spolu s motorovým vozidlem mají celkem hmotnost více jak 7 tun a méně než 12 tun. Předmětem daně jsou také návěsy a přívěsy o hmotnosti vyšší než 12 tun. Existuje zde výjimka. Přívěsy a návěsy, které se používají výhradně pro zemědělskou činnost.

---

⁴³ § 91, odst. 1, ZoMD

Tyto přívěsy a návěsy jsou zdaňovány poplatníkem zemědělské daně. Posledním předmětem daně jsou autobusy.

Co je předmětem daně v Polsku, je v zákoně o dani silniční jasně vymezeno. Co ale není předmětem daně, se v zákoně neuvádí.

3.2.2. Poplatníci daně

Poplatníci daně silniční v Polsku jsou fyzické a právnické osoby, které vlastní dopravní prostředky. Za majitele a poplatníky dopravních prostředků se považují i organizační složky bez právní subjektivity, na které je dopravní prostředek zaregistrován, a které svěří k užívání své vozidlo fyzickým nebo právnickým osobám v Polsku. Pokud je dopravní prostředek ve vlastnictví dvou nebo více fyzických nebo právnických osob, platí daň všichni společně a nerozdílně.

3.2.3. Osvobození od daně, snížení daně

Od daně silniční jsou osvobozena vozidla diplomatických, konzulárních a dalších zahraničních misí při stavu vzájemnosti. Dále se zde uvádí vozidla pro mobilizaci zásob, speciální vozidla a vozidla používaná pro zvláštní účely. Starožitná vozidla jsou také osvobozena od daně silniční v Polsku. Obecní rada má právo změnit osvobození a přizpůsobit si ho.

V otázkách snížení daně se zabývá tento zákon pouze kombinovanou dopravou. Žádná jiná snížení zákon neuvádí. V rámci kombinované dopravy má poplatník nárok na snížení daně za podmínky, že část přepravy se uskuteční po železnici s nebo bez přepravovaného nákladu a na území Polska. V rozmezí:

- od 100 a více jízd se uplatní 100 % snížení z roční daně,
- od 70 do 99 jízd se uplatní snížení daně o 75 %,
- od 50 do 69 jízd se uplatní snížení daně o 50 %,
- od 20 do 49 jízd se uplatní snížení daně o 25 %.

Tato částka se poplatníkovi vrací. Vrácení daně zaplacené za dopravní prostředek se odvádí na účet, z kterého byla daň zaplacená. Daň se vrací na základě žádosti poplatníka, kterou je potřeba podat nejpozději do 31. března roku

následujícího po zdaňovacím období. Pro uznání musí být vše doloženo přepravními doklady. Vrácení daně se uskuteční do 3 měsíců od podání žádosti.

3.2.4. Základ daně, sazby daně

Základem daně za vozidlo, které podléhá dani, je jeho celková hmotnost v tunách a počet náprav. U autobusů je zásadní, kolik má počet míst k sezení.

Polský zákon o dani silniční udává pevné sazby daně, které obecní rady nesmějí překročit při stanovení svých sazeb daně, avšak mohou je snížit. To znamená, že zákon uvádí maximální hranice sazeb daně a obecní rady jsou oprávněny stanovit výši sazeb podle toho, jak uzná za vhodné, nesmí však překročit výši sazeb stanovených zákonem. Obecní rady berou v úvahu při změně sazeb dopad dopravních prostředků na životní prostředí, rok výroby nebo počet míst ve vozidle.

Sazba daně závisí na určitých faktorech, a to na:

- typu vozidla,
- hmotnosti vozidla,
- počtu náprav,
- počtu míst k sezení.

Pro lepší přehlednost a srovnatelnost s českou a slovenskou daní je vybrána Varšava jako vyšší územní celek. V tabulce č. 3.5 jsou uvedeny roční sazby daně pro nákladní vozidla s hmotností vyšší než 3,5 tuny a nižší než 12 tun. Sazby jsou uvedeny v korunách českých. Kurz, který byl použit na přepočtení z polských zlotých, je platný dne 6. 4. 2012 a 1 zlotý je 5,929 Kč.

*Tabulka č. 3.5 Roční sazby daně pro **nákladní vozidla** s hmotností vyšší než 3,5 tuny a nižší než 12 tun*

Hmotnost vozidla	nad 3,5 t do 5,5 t	nad 5,5 t do 9 t	nad 9 t do 12 t
Roční sazba daně	3078 Kč	4103 Kč	5467 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro nákladní vozidla s hmotností vyšší než 12 tun je určená maximální hranice sazby daně a zároveň i minimální hranice sazby daně. V tabulce č. 3.6 jsou uvedeny sazby daně pro nákladní vozidla s hmotností vyšší než 12 tun. V závislosti na počtu náprav a celkové hmotnosti u těchto vozidel je dána i minimální hranice sazby daně.

*Tabulka č. 3.6 Roční sazby daně pro **nákladní vozidla** s dvěma nápravami a hmotností vyšší než 12 tun*

Hmotnost vozidla	nad 12 do 13 t	nad 13 t do 14 t	nad 14 t do 15 t	nad 15 t
Roční sazba daně	4441 Kč	5467 Kč	6155 Kč	8028 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce č. 3.7 jsou uvedeny sazby daně pro nákladní vozidla s hmotností vyšší než 12 tun a s třemi nápravami a v tabulce č. 3.8 jsou uvedeny sazby daně pro nákladní vozidla se čtyřmi a více nápravami a s hmotností vyšší než 12 tun. V tabulce č. 3.8 jsou zobrazeny roční sazby daně pro nákladní vozidla se čtyřmi a více nápravami o hmotnosti vyšší než 12 tun.

*Tabulka č. 3.7 Roční sazby daně pro **nákladní vozidla** s třemi nápravami a s hmotností vyšší než 12 tun*

Hmotnost vozidla	nad 12 do 17 t	nad 17 t do 19 t	nad 19 t do 21 t	nad 21 t do 23 t	nad 23 t do 25 t	nad 25 t
Roční sazba daně	5467 Kč	6220 Kč	6831 Kč	7856 Kč	10104 Kč	10104 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

*Tabulka č. 3.8 Roční sazby daně pro **nákladní vozidla** se čtyřmi a více nápravami a s hmotností vyšší než 12 tun*

Hmotnost vozidla	nad 12 do 25 t	nad 25 t do 27 t	nad 27 t do 29 t	nad 29 t do 31 t	nad 31 t
Roční sazba daně	5467 Kč	6677 Kč	10596 Kč	15718 Kč	15718 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Sazba daně pro **zátěžové tahače**, které jsou přizpůsobené pro použití spolu s návěsem nebo přívěsem, o hmotnosti v rozmezí od 3,5 tuny do 12 tun je **5129 Kč**. V tabulce č. 3.9 jsou uvedeny roční sazby daně pro zátěžové tahače, které jsou přizpůsobené pro použití spolu s návěsem nebo přívěsem, o hmotnosti v rozmezí od 12 tun do 36 tun a se dvěma nápravami. V tabulce č. 3.10 jsou uvedeny sazby daně pro zátěžové tahače se třemi nápravami.

*Tabulka č. 3.9 Roční sazby daně pro **zátěžové tahače** se dvěma nápravami a s hmotností od 12 tun do 36 tun*

Hmotnost vozidla	nad 12 t do 18 t	nad 18 t do 25 t	nad 25 t do 31 t	nad 31 t do 36 t vč.	nad 36 t
Roční sazba daně	4103 Kč	6155 Kč	8206 Kč	12422 Kč	12422 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

*Tabulka č. 3.10 Roční sazby daně pro **zátěžové tahače** se třemi nápravami a s hmotností od 12 tun do 40 tun*

Hmotnost vozidla	nad 12 t do 36 t	nad 36 t do 40 t	nad 40 t vč.
Roční sazba daně	11040 Kč	11277 Kč	16335 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

*Tabulka č. 3.11 Roční sazby daně pro **zátěžové tahače** se čtyřmi a více nápravami a s hmotností od 12 tun do 36 tun*

Hmotnost vozidla	nad 12 t do 36 t vč.	nad 36 t
Roční sazba daně	6831 Kč	8823 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Roční sazba daně pro **návěsy a přívěsy**, které spolu s motorovým vozidlem mají hmotnost více jak 7 tun a méně než 12 tun, je ve výši **4578 Kč**. Sazby daně pro přívěsy a návěsy, o hmotnosti vyšší než 12 tun a se jednou nápravou, se nachází v tabulce č. 3.12, s dvěma nápravami v tabulce č. 3.13, se třemi a více nápravami se nacházejí sazby daně v tabulce č. 3.14.

*Tabulka č. 3.12 Roční sazby daně pro **návěsy a přívěsy** s jednou nápravou a s hmotností od 12 tun do 36 tun*

Hmotnost vozidla	nad 12 t do 18 t	nad 18 t do 25 t	nad 25 t do 36 t vč.	nad 36 t
Roční sazba daně	2740 Kč	3078 Kč	3599 Kč	4103 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

*Tabulka č. 3.13 Roční sazby daně pro **návěsy a přívěsy** se dvěma nápravami a s hmotností od 12 tun do 38 tun*

Hmotnost vozidla	nad 12 t do 28 t	nad 28 t do 33 t	nad 33 t do 36 t	nad 36 t do 38 t	nad 38 t vč.
Roční sazba daně	5467 Kč	6499 Kč	8277 Kč	8277 Kč	10897 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 3.14 Roční sazby daně pro **návěsy a přívěsy** se třemi a více nápravami a s hmotností od 12 tun do 38 tun

Hmotnost vozidla	nad 12 t do 36 t	nad 36 t do 38 t	nad 38 t vč.
Roční sazba daně	6831 Kč	7518 Kč	8212 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Základní sazby daně pro autobusy nejsou odvozeny od hmotnosti vozidla, ale jsou odvozeny od počtu míst k sezení. Čím více míst k sezení, tím bude sazba daně větší. V tabulce č. 3.15 jsou ukázány sazby daně pro autobusy.

Tabulka č. 3.15 Roční sazby daně pro **autobusy**

Počet míst k sezení	Sazba daně
méně než 30 míst	5467 Kč
více než 30 míst (včetně)	6831 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Roční sazby daně pro vozidla vyrobená v roce 2010 a výše se liší od sazeb, které jsou vypsány výše. Pro tyto vozidla jsou vypsány speciální sazby daně. V tabulce č. 3.16 jsou uvedeny sazby daně pro nákladní vozidla. Pro **zátěžové taháče**, které jsou přizpůsobené pro použití spolu s návěsem nebo přívěsem o celkové hmotnosti od 3,5 tuny do 12 tun, je sazba daně ve výši **4693 Kč**. **Přívěsy a návěsy**, které spolu s motorovým vozidlem mají hmotnost od 7 tun do 12 tun, mají roční sazbu daně ve výši **4121 Kč**. Sazba daně pro **autobusy** s méně než 30 místy k sezení je ve výši 4922 Kč a s více než 30 místy (včetně) je roční sazba daně ve výši **6149 Kč**.

Tabulka č. 3.16 Roční sazby daně pro **nákladní vozidla** s hmotností od 3,5 tuny do 12 tun

Hmotnost vozidla	nad 3,5 t do 5,5 t	nad 5,5 t do 9 t	nad 9 t do 12 t
Roční sazba daně	2769 Kč	3688 Kč	4922 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

3.2.5. Vznik a zánik daňové povinnosti

Daňová povinnost vzniká od prvního dne měsíce, který následuje po měsíci, ve kterém byl dopravní prostředek zaregistrován na Polském území. V případě nabytí dopravního prostředku již registrovaného, začíná daňová povinnost prvním dnem měsíce, který následuje po měsíci, v kterém došlo ke koupi registrovaného dopravního prostředku. Daňová povinnost končí koncem měsíce, ve kterém skončila na vozidlo registrace, nebo vydal registrační orgán na vozidlo dočasné rozhodnutí o odnětí pohybu vozidla na silnicích.

Daňové přiznání je povinen poplatník předložit nejpozději do 15. února kalendářního roku následujícího po zdaňovacím období příslušnému finančnímu úřadu, na jehož území má poplatník bydliště nebo sídlo podniku. Okolnosti, které mají vliv na vznik nebo zánik daně nebo změna bydliště, se musí ohlásit finančnímu úřadu do 14 dnů, od vzniku těchto okolností. Poplatník je povinen zaplatit daň na účet rozpočtu obce bez upozornění finančního úřadu. V případě společného vlastnictví dopravního prostředku podává daňové přiznání osoba, která je uvedena při registraci jako první osoba.

3.2.6. Zálohy na daň

Daň silniční je splatná ve dvou splátkách. První splátka zálohy se musí zaplatit do 15. února a druhá splátka do 15. září. Závisí to na délce daňové povinnosti poplatníka. Pokud vznikla daňová povinnost od 1. února do 1. září daného roku, je daň splatná ve dvou splátkách. První splátka zálohy se musí zaplatit do 14 dnů od vzniku daňové povinnosti. Druhá splátka zálohy se musí zaplatit do 15. září. Když však vznikne daňová povinnost po 1. září, záloha se platí jednorázově, a to do 14 dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění. V situaci, kdy daňová povinnost vznikla a zanikla v průběhu jednoho roku, je daňová povinnost stanovena podle počtu měsíců, ve kterých tato povinnost byla.

3.3. Porovnání daně silniční v České republice, Polské republice a Slovenské republice

3.3.1. Předmět daně

Největší rozdíl, co se týká předmětu daně, je ten, že v Polsku podléhají dani silniční veškerá vozidla nehledě na to, zda se používají k podnikání nebo ne. Kdežto v ČR a na Slovensku podléhají zdanění vozidla používaná výhradně k podnikání. V Polsku jsou ale z daně silniční vyjmuta osobní vozidla. Osobní automobily sice nejsou předmětem daně silniční v Polsku, ale zdanění se nevyhnou. Jsou předmětem daně spotřební. Předmětem daně silniční jsou tedy pouze nákladní vozidla, zátěžové tahače, přívěsy a návěsy a autobusy bez ohledu na to, zda jsou využívány k podnikání. V české dani silniční se také nacházejí vozidla, která jsou zdaňována bez ohledu na to, zda jsou používána k podnikatelské činnosti. Jedná se o tahače, nákladní automobily, nákladní přívěsy apod. s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny. Vozidla s hmotností do 3,5 tuny nejsou tedy předmětem daně silniční, pokud se nevyužívají k podnikatelské činnosti. To je taky velký rozdíl oproti polské dani. Díky novelizaci daně silniční na Slovensku, která bude účinná od 1. prosince 2012, se změní zásadní věc. Do této doby jsou předmětem daně motorová vozidla, která se používají na Slovensku. Novelizace změní předmět daně tak, že předmětem daně nebudou pouze motorová vozidla používaná, ale i evidovaná. Zákon v ČR a v Polsku tyto dvě podmínky zahrnuje.

Co není předmětem daně silniční v Polsku, zákon neuvádí. Zato v ČR a na Slovensku je to pevně vymezeno. Na Slovensku nejsou předmětem daně vozidla pro zkušební nebo jiné jízdy s přiděleným zvláštním evidenčním číslem. To platí i pro ČR. Dále nejsou předmětem daně na Slovensku speciální vozidla na vykonávání speciálních činností a tyto vozidla nejsou určena na přepravu. Mezi tyto vozidla patří pohřební, záchranářská, hasičská, policejní, sanitní a další vozidla s maximálně osmi místy na sezení kromě řidiče. V ČR jsou tyto vozidla předmětem daně, ale jsou za jistých podmínek osvobozeny, to znamená, že se musí podat za tyto vozidla daňové přiznání. V ČR předmětem daně dále nejsou traktory, speciální pásová auta a zvláštní vozidla. Traktory, používané výhradně pro zemědělskou a lesní činnost, jsou z polského zákona o dani silniční vyňaty. Jsou zdaňovány zemědělským zákonem. Ve slovenském zákoně se na vozidla, používaná výhradně v hospodářské a lesní

výrobě, vztahuje snížení daně. Částku snížení si každý samosprávný kraj stanoví sám. Má také možnost se rozhodnout, zda u těchto vozidel toto snížení bude stanoveno.

3.3.2. Poplatníci daně

Z daně silniční v Polsku vyplývá, že zaujímá širší spektrum poplatníků než v ČR. Je to zapříčiněno tím, že vozidla jsou zdaněna nehledě na to, zda jsou nebo nejsou využívána k podnikatelské činnosti. Dá se říct, že všechny fyzické a právnické osoby, které vlastní dopravní prostředek, jsou poplatníci daně. V ČR a na Slovensku jsou zdaněny vozy, které jsou využívány výhradně k podnikání. Zásadní věc je, že v Polsku nejsou silniční daní zdaněny osobní automobily, které v ČR a na Slovensku jsou běžně zdaněny. V Polsku je poplatníkem daně silniční osoba registrovaná a zapsána v technickém průkazu vozidla, nehledě na to, zda vozidlo užívá nějaká jiná osoba.

Podle současného znění zákona na Slovensku platí, že pokud zaměstnanec použije vozidlo, v jehož dokladech není zapsaný jako majitel vozidla, zaměstnavatel není poplatníkem daně. Nemusí platit daň za vozidlo. To se ale změní novelou, která bude účinná od 1. prosince 2012. Podle novely bude poplatníkem zaměstnavatel, který vyplácí cestovní náhrady bez ohledu na to, kdo je vlastníkem vozidla. V polské dani je to dáno tak, že za vozidlo platí majitel vozidla, nehledě na to, kdo ho používá. V ČR je to obdobně, jak to bude vypadat na Slovensku po novelizaci. Zaměstnavatel je poplatníkem za podmínky, když vyplácí zaměstnanci cestovní náhrady. Poplatník – zaměstnavatel – má možnost si vybrat ze dvou způsobů, jak bude daň za vozidlo platit. Buď si může vybrat 25 Kč za každý den, kdy bylo auto využíváno zaměstnancem nebo pomocí roční sazby. Vybere si tu možnost, která je pro něj výhodnější. Slovenská daň silniční nemá do novelizace na výběr ze dvou způsobů, jako je tomu v ČR. Po novelizaci nebude platit poplatník při použití vozidla za celý měsíc, i když bylo vozidlo použito jen několik dní v měsíci. Bude platit za ty dny, ve kterých bylo vozidlo používáno zaměstnancem na pracovní cesty.

„Při zjišťování, kdo je poplatníkem daně silniční, je zpravidla rozhodující příslušný zápis v technickém průkazu vozidla“, jak uvádí Janoušek (2010).

3.3.3. Základ daně

Základ daně je u těchto států obdobný. Daň silniční v ČR a na Slovensku uvádí, že základem daně u osobních automobilů je zdvihový objem motoru v cm^3 . To neplatí v polské dani. Jak již bylo řečeno, osobní automobily jsou vyňaty z daně silniční v Polsku. U nákladních vozidel a užitkových vozů je důležitá jejich celková hmotnost a počet náprav. V polské dani je u autobusů základ daně počet míst, kdežto v ČR a na Slovensku je základem daně počet náprav a celková hmotnost v tunách.

3.3.4. Osvobození od daně

Nejvíce osvobození má daň silniční v ČR. Tyto 3 daně mají společné jedno osvobození. Od daně jsou osvobozena vozidla diplomatických a konzulárních úřadů, pokud je zaručena vzájemnost. Slovenská daň má navíc osvobozena vozidla, v jejichž dokladech je jako majitel vozidla zapsán vyšší územní celek. Polská daň má dále osvobozena vozidla starožitná, speciální (vozidla pro zimní údržbu silnic, bagry, jeřáby) a pro mobilizaci zásob. Největší rozdíl, který existuje mezi daní silniční v ČR a na Slovensku a v Polsku, je platba daně do rozpočtu. V ČR se odvádějí daně do rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury. Kdežto Slovenská daň silniční se odvádí do vyšších územních celků a polská daň do Obecních rad. Vyšší územní celky mají možnost si upravit osvobození od daně. Vymezí si svá vlastní osvobození, pokud jim ta, ze zákona, nestačí. Obecní rada může taky měnit osvobození vozidel od daně. Netýká se to ale nákladních vozidel, tahačů, přívěsů a návěsů nad 12 tun. Od daně silniční v ČR jsou osvobozena v první řadě vozidla s méně než čtyřmi koly. Mezi tyto vozidla patří mopedy, motocykly či motokolo. Další osvobození od daně se vztahuje na vozidla zabezpečující linkovou osobní vnitrostátní dopravu, vozidla speciální samosběrová (zametací), jednoúčelová vozidla – značkovače silnic, zdravotnická vozidla vybavená zvláštním zvukovým zařízením a zvláštním světelným zařízením modré barvy a musí být označena v technickém průkazu jako vozidla zdravotnická. Zajímavostí je, že vozidla většiny soukromých lékařů nejsou osvobozena od daně silniční, protože nejsou vybavena těmito zařízeními a nejsou zapsána v technickém průkazu jako zdravotnická. Registrační místo tento zápis do technického průkazu neprovede, pokud tato vozidla nejsou vybavena podle

požadavků na vybavení zdravotnickými zařízeními, i když slouží tato vozidla lékařům pro zdravotnické účely, např. pro dopravení se za svými pacienty.

3.3.5. Sazby daně

V ČR se v zákoně o dani uvádějí roční sazby daně. Jsou pevně stanoveny zákonem. To znamená, že pro všechny poplatníky v ČR platí stejná pravidla a jejich vozidla, která jsou předmětem daně, jsou zdaněna stejnými sazbami danými zákonem. V polské a slovenské dani může dojít k tomu, že pro jeden určitý druh vozidla bude existovat větší množství sazeb. Je to dáno tím, že vyšší územní celky na Slovensku a polské obecní rady si mohou tvořit své vlastní sazby. Avšak jsou zákonem, platným pro danou zemi, korigovány. V dani silniční v Polsku jsou uvedeny maximální hranice sazeb, které obecní rady mohou použít. U některých vozidel existuje i minimální hranice. Slovenský zákon o dani silniční uvádí minimální hranice sazeb, které vyšší územní celky musí akceptovat a nepřekračovat je. Jednotlivé vyšší územní celky a obecní rady se starají o svá území a vybrané daně silniční putují na opravy cest a dálnic.

Slovenský zákon o dani silniční uvádí, že tahač a návěs se z hlediska přiřaditelnosti sazby daně zařadí od nejbližší nižší daňové skupiny, než do které by patřily podle celkové hmotnosti uvedené v dokladech vozidla. To neplatí u české a polské daně, protože u těchto daní se k danému vozidlu přiřadí sazba daně podle jeho celkové hmotnosti a počtu náprav. Nedochází zde k zařazení do nižší skupiny.

3.3.6. Snížení a zvýšení daně

Vyšší územní celky na Slovensku mohou zvýšit nebo snížit sazby daně prostřednictvím všeobecně závazného nařízení. Jediné snížení sazby daně, které uvádí slovenský zákon, je na kombinovanou dopravu. Jde o snížení sazby daně o 50 % roční sazby. Toto snížení je možné uplatnit pouze za určitých podmínek. Vozidlo se použije v kombinované dopravě více než šedesátkrát a doprava je realizována částečně pozemní (nesmí být delší než 150 km) a z části železniční, vodní nebo námořní dopravou.

Tak jako slovenská daň silniční má i polská daň silniční v zákoně uvedeno pouze jedno snížení daně. Také se týká kombinované dopravy. Nemá však uvedenou pouze jednu sazbu pro snížení roční sazby daně, ale má je čtyři. Pro daně

snížení je potřeba opět splnit určité podmínky. Kombinovaná doprava musí být realizovaná z části pozemní dopravou a z části po železnici. Platí zde pravidlo, čím více jízd, tím větší procentní snížení roční sazby daně. Zákon uvádí 100 %, 75 %, 50 % a 25 % snížení daně. Pro 50 % snížení roční sazby daně je potřeba uskutečnit minimálně 50 a maximálně 69 jízd. Daň silniční v Polsku je výhodnější pro poplatníky. Protože když poplatník uskuteční 20 až 49 jízd, má možnost uplatnit snížení roční sazby daně o 25 %. Když poplatník zrealizuje více než 100 jízd, je zde možnost uplatnit snížení roční sazby daně o 100 %. To znamená, že nemusí platit daň silniční za vozidlo.

Daň silniční v ČR je spíše podobná dani silniční v Polsku. Zde také zákon nabízí více možností snížení daně. Za podmínky, že cesta po železnici nebo vodě přesahuje 100 km a že vzdálenost mezi místem náklady a vykládky zboží nepřesahuje 150 km vzdušnou čarou, je možné uplatnit slevy ve výši 25 %, 50 %, 75 % a 90 %. Opět jsou tyto slevy odděleny počtem uskutečněných jízd. Pro 50 % snížení roční sazby daně je potřeba zrealizovat 61 až 90 jízd. To odpovídá slevě, která je uskutečňována na Slovensku, kdy je potřeba mít pro 50 % snížení sazby daně minimálně 60 jízd. Pro 90 % snížení sazby daně je potřeba uskutečnit více než 120 jízd. V dani silniční v Polsku je uvedeno snížení roční sazby daně o 100 %. Opět je to pro poplatníky v Polsku výhodnější než v ČR.

Tato snížení byla pro zákon o dani silniční v ČR, Polsku a Slovensku společná. Český zákon však uvádí ještě tři snížení navíc. Jedná se o 100 % snížení sazby daně pro nákladní vozidla vč. tahačů, nákladních přívěsů a návěsů, které mají největší povolenou hmotnost nad 3,5 tuny a méně než 12 tun. Důležitou podmínkou je tady, aby nebyla používána k podnikání a provozována pro cizí potřeby. Další snížení sazby daně se týká stejných vozidel jako u 100 % snížení sazby daně, ale s největší povolenou hmotností 12 tun a více. Pro toto snížení je daná částka 48 % roční sazby daně. Další snížení se týká vozidel (nákladní vozidla) určených pro činnost výrobní povahy v rostlinné výrobě, je-li poplatníkem provozovatel zemědělské výroby. Roční sazba daně se sníží o 25 %. Snížení sazby daně, která se týká první registrace, je ve výši 48 % po dobu následujících 36 kalendářních měsíců od data registrace. Dále 40 % po dobu následujících 36 kalendářních měsíců a 25 % po dobu následujících 36 kalendářních měsíců.

Je zřejmé, že daň silniční v ČR je pro poplatníky výhodnější, co se týče snížení roční sazby daně, než daň silniční na Slovensku a v Polsku. Na rozdíl od ostatních daní zde existuje i zvýšení daně. Sazbu daně je možné zvýšit o 25 % roční sazby daně u vozidel, které byly registrovány poprvé v ČR nebo zahraničí do 31. prosince 1989. Je to reakce na problematiku životního prostředí.

3.3.7. Vznik a zánik daňové povinnosti, daňové přiznání

Daňová povinnost za vozidlo vzniká na Slovensku následujícím dnem po dni, kdy bylo vozidlo použito k podnikání. Daňová povinnost za vozidlo v ČR vzniká počátkem kalendářního měsíce, v němž byly splněny rozhodné skutečnosti (vozidlo registrováno, provozováno v ČR, používáno k podnikatelské činnosti). Daň tedy platíme již za daný měsíc, ve kterém se začalo používat vozidlo k podnikatelské činnosti. To platí jak pro ČR, tak pro Slovensko. V Polsku daňová povinnost vzniká od prvního dne měsíce, který následuje po měsíci, ve kterém byl dopravní prostředek zaregistrován v Polsku. Tedy až další měsíc, který následuje po měsíci, ve kterém došlo k registraci vozidla. Například: Občan ČR si koupí vozidlo. Vozidlo je zaregistrováno 4. dubna a od tohoto dne je používáno k podnikatelské činnosti. Daňová povinnost vzniká 4. dubna a daň se platí za měsíc duben. Stejně tak to bude řešeno i na Slovensku. V Polsku daňová povinnost začíná až 1. května a daň platí až za měsíc květen.

V ČR daňová povinnost zaniká v kalendářním měsíci, v němž pominuly rozhodné skutečnosti. Na Slovensku zaniká daňová povinnost posledním dnem měsíce, ve kterém se vozidlo přestalo používat k podnikání. Daňová povinnost v Polsku končí koncem měsíce, ve kterém skončila na vozidlo registrace. Na rozdíl od vzniku daňové povinnosti, je zánik daňové povinnosti pro tyto státy stejný.

Daňové přiznání daně silniční v Polsku se podává nejpozději do 15. února příslušnému finančnímu úřadu. Zato v ČR a na Slovensku se podává do 31. ledna kalendářního roku následujícího po uplynutí zdaňovacího období.

Poplatník na Slovensku je povinný místně příslušnému správci daně oznámit vznik nebo zánik daňové společnosti a to do 30 dnů ode dne vzniku nebo zániku daňové povinnosti, kdežto poplatník v Polsku musí oznámit finančnímu úřadu do 14 dnů vznik nebo zánik daně nebo změnu jeho bydliště. V ČR má nový poplatník registrační povinnost vůči správci daně ve lhůtě splatnosti nejbližší zálohy na daň.

3.3.8. Zálohy na daň

V ČR se platí zálohy na daň silniční čtvrtletně. Zálohy jsou splatné 15. dubna, 15. července, 15. října a 15. prosince. Zálohy neplatí poplatníci, jejichž dopravní prostředky jsou od daně osvobozeny. Na Slovensku platí zálohy čtvrtletně, měsíčně nebo je neplatí. Vše záleží na výšce daňové povinnosti. Pokud daňová povinnost nepřesáhne 16253 Kč, poplatník není povinen platit zálohy na daň. Taková možnost česká daň neumožňuje. V Polsku je daň splatná ve dvou splátkách. První splátka se musí zaplatit do 15. února a druhá splátka do 15. září. Když vznikne daňová povinnost po 15. září, splátka se platí jednorázově do 14 dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění.

Shrnutí

Pro porovnání daně silniční v ČR byly vybrány dvě daně silniční. Jedná se o daň silniční na Slovensku a v Polsku. Jsou to státy, které hraničí s Českou republikou. Slovensko a ČR bylo součástí jedné republiky. Proto je zajímavé podívat se, jak se v dnešní době obě daně od sebe liší. Největší rozdíl mezi těmito daněmi je v otázkách pravomoci. Daň silniční v ČR je vybírána do rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury. Ten se stará o údržbu, rozvoj a modernizaci silnic a dálnic celé ČR. V Polsku a na Slovensku je nechána pravomoc vybírání daní silniční na vyšších územních celcích, či na obecních radách. Na Slovensku je dokonce možnost, že vyšší územní celek daň z motorových vozidel, jak se daň silniční na Slovensku nazývá, vůbec nemusí stanovit. Vyšší územní celky a obecní rady mají možnost úpravy osvobození od daně a sazeb daně podle svého, avšak musí dodržovat určité limity. Na Slovensku se jedná o minimální hranice ročních sazeb daně, které vyšší územní celky musí akceptovat a nepřekračovat je. Polsko má ve svém zákoně určeny maximální hranice, přes které obecní rady nesmí daňovou povinnost stanovit. U určitých vozidel v Polsku existují i minimální hranice.

Toto přesunutí pravomoci a odpovědnosti na vyšší územní celky a obecní rady je, podle mého názoru, považováno jako veliké plus. Vyšší územní celky mají možnost si stanovit roční sazby daně podle stavu a využitelnosti silnic a dálnic, podle ekologického znečištění na svém území. V ČR jsou stanoveny pevné roční sazby daní, stejné, pro celou republiku. Výhoda české daně silniční je ve více možnostech

snížení roční sazby daně, kdy jsou zohledněna nová vozidla poplatníků, které jsou ekologičtější a nepoškozují tak životní prostředí jako auta staršího typu.

4. ANALÝZA DANĚ SILNIČNÍ

Pro nejlepší pochopení daně silniční je vybráno několik modelových příkladů, ve kterých se porovnávají vypočítané hodnoty mezi daní silniční v ČR, na Slovensku a v Polsku. Pro lepší srovnání jsou vybrány dva vyšší územní celky na Slovensku – Bratislavský samosprávný kraj a Banskobystrický samosprávný kraj. Záměrně je vybrán Bratislavský samosprávný kraj, který má nejvyšší sazby daně, jelikož se jedná o kraj s hlavním městem Slovenska a Banskobystrický samosprávný kraj, který patří mezi kraje s nejnižšími sazbami daně. Sazby daně jsou uvedeny v eurech. Pro přepočtení z eur do českých korun je použit kurz platný dne 6. dubna 2012 a 1 euro činí 24,625 Kč. Zaokrouhlováno je směrem nahoru. Pro reprezentaci Polska byla vybrána Varšava a Krakov. Sazby daně jsou uvedeny v polských zlotých. Byl použit kurz měny daný ČNB ze dne 6. dubna 2012 a 1 zlotý činí 5,929 Kč.

4.1. Srovnání daně silniční v ČR s daní silniční v Polsku a na Slovensku

Modelový příklad – osobní automobil

Podnikatel, fyzická osoba, pan XY používá vozidlo Škoda – Fabia v roce 2012 k podnikatelské činnosti. Vozidlo je registrováno a provozováno panem XY. Datum první registrace je 5. 6. 2000. Zdvihový obsah motoru vozidla je 1100 cm³.

Předmět daně: leden 2012 – prosinec 2012

Daň silniční v ČR

Základ daně: 1100 cm³

Sazba daně: 1800 Kč

1/12 roční sazby: 150 Kč

Tabulka č. 4.1 Zálohy na daň

Čtvrtletí	Měsíce	Výpočet	Celkem
1.	leden, únor, březen	3 x 150 Kč	450 Kč
2.	duben, květen, červen	3 x 150 Kč	450 Kč
3.	červenec, srpen, září	3 x 150 Kč	450 Kč
4.	říjen, listopad	2 x 150 Kč	300 Kč
Zálohy celkem			1650 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Jelikož poplatník nemá žádný nárok na snížení roční sazby daně, jeho daňová povinnost je ve výši **1800 Kč**. Zaplatil během roku zálohy na daň ve výši 1650 Kč. Vzniká mu teda doplatek ve výši 150 Kč, který je splatný v termínu podání daňového přiznání.

Dan silniční na Slovensku

- Bratislavský samosprávný kraj

Základ daně: 1100 cm³

Sazba daně: 2172 Kč

1/12 roční sazby: 181 Kč

Bratislavský samosprávný kraj (dále jen BraSK) neuvádí žádná speciální snížení daně, takže nedojde ke snížení roční sazby daně ani tady. Daňová povinnost poplatníka je ve výši **2172 Kč** a je splatná při podání daňového přiznání, a to do 31. ledna po uplynutí daného zdaňovacího období. Zálohy na daň se platit nebudou, protože nebyla dosažena minimální hranice pro placení záloh. Čtvrtletní zálohy na daň se platí, když předpokládaná daň je alespoň 16253 Kč.

- Banskobystrický samosprávný kraj

Základ daně: 1100 cm³

Sazba daně: 1931 Kč

1/12 roční sazby: 161 Kč

Postupovat se bude obdobně jako u BSK. Banskobystrický samosprávný kraj (dále jen BanSK) nemá také žádná speciální snížení sazby daně. Zálohy se opět neplatí, a to ze stejného důvodu jako u BSK. Daňová povinnost je tedy **1931 Kč** a je splatná do 31. ledna po uplynutí daného zdaňovacího období.

Daň silniční v Polsku

Předmětem daně silniční v Polsku nejsou osobní automobily. Jsou součástí zákona o dani spotřební.

Shrnutí

Registrace vozidla proběhla v roce 2000. Tento rok byl vybrán záměrně pro vysvětlení problematiky daně silniční na co nejjednodušším příkladu. Kdyby si poplatník koupil vozidlo například v září v roce 2010, až do srpna roku 2013 by měl možnost snížit sazbu daně o 48 %. 1/12 roční sazby daně by se snížila ze 150 Kč na 78 Kč. Takže v roce 2012 by byla daňová povinnost za toto vozidlo nebyla 1800 Kč, ale pouze by byla ve výši 936 Kč. Do srpna roku 2016 by měl ještě poplatník možnost snížit sazby daně o 40 % a do roku 2019 o 25 %. Kromě kombinované dopravy Slovensko žádná snížení sazby daně v zákoně o dani silniční nemá. Takže by daňová povinnost byla v BraSK ve výši 2172 Kč a v BanSK ve výši 1931 Kč. V tomto příkladu je Slovenská daň vyšší více než o dvojnásobek.

Modelový příklad – zaměstnanec používá soukromý osobní automobil

Zaměstnavatel a zaměstnanec se dohodli, že zaměstnanec bude používat soukromý osobní automobil k služebním účelům, dva dny v měsíci. Zaměstnavatel je zapsán v technickém průkazu vozidla jako majitel vozidla. Od 1. května 2012 dochází ke změně této dohody a zaměstnanec vozidlo používat 20 dnů v měsíci. Zdvihový objem motorů činí 1989 cm³. První registrace vozidla proběhla 18. 9. 2006.

Předmět daně: leden 2012 – prosinec 2012

Daň silniční v ČR

Základ daně: 1989 cm³

Sazba daně: 3000 Kč nebo 25 Kč/den

1/12 roční sazby daně: 250 Kč

Tabulka č. 4.2 Zálohy na daň

Čtvrtletí	Měsíce	Výpočet	Celkem
1.	leden, únor, březen	$(2 \times 25 \text{ Kč}) \times 3$	150 Kč
2.	duben, květen, červen	$(2 \times 25 \text{ Kč}) \times 1 + (20 \times 25 \text{ Kč}) \times 2$	1050 Kč
3.	červenec, srpen, září	$(20 \times 25 \text{ Kč}) \times 3$	1500 Kč
4.	říjen, listopad	$(20 \times 25 \text{ Kč}) \times 2$	1000 Kč
Zálohy celkem			3700 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Zálohy na daň, které platí zaměstnavatel za soukromé vozidlo zaměstnavatele, vypočítává pomocí sazby 25 Kč na den.

1. Výpočet daňové povinnosti při sazbě daně ve výši 3000 Kč

První registrace proběhla v roce 2006. V září 2006 začíná poplatníkovi snížení sazby daně o 48 % a končí v srpnu roku 2009. 40 % snížení sazby daně začíná v září roku 2009 a končí v srpnu roku 2012. 25 % snížení sazby daně začíná v září roku 2012 a končí v srpnu roku 2012. Takže se provede:

- snížení sazby daně o 40 % v lednu až srpnu,
- snížení sazby daně o 25 % v září až prosinci.

Leden – srpen

$1/12$ snížené roční sazby o 40 % = $250 \text{ Kč} - (250 \text{ Kč} \times 0,40) = 150 \text{ Kč}$

Sazba daně pro leden – srpen = $8 \times 150 \text{ Kč} = 1200 \text{ Kč}$

Září – prosinec

$1/12$ snížené roční sazby o 25 % = $250 \text{ Kč} - (250 \text{ Kč} \times 0,25) = 188 \text{ Kč}$

Sazba daně pro září – prosinec = $4 \times 188 \text{ Kč} = 752 \text{ Kč}$

Celkem za leden – prosinec = $1200 \text{ Kč} + 752 \text{ Kč} = \mathbf{1952 \text{ Kč}}$

2. Výpočet daňové povinnosti při sazbě daně 25 Kč za den

Leden – duben

Výpočet sazby daně za jeden měsíc = $2 \text{ dny} \times 25 \text{ Kč} = 50 \text{ Kč}$

Sazba daně pro leden – duben = $4 \times 50 \text{ Kč} = 200 \text{ Kč}$

Květen – prosinec

Výpočet sazby daně za jeden měsíc = $20 \text{ dní} \times 25 \text{ Kč} = 500 \text{ Kč}$

Sazba daně pro květen – prosinec = $8 \times 500 \text{ Kč} = 4000 \text{ Kč}$

Celkem za leden – květen = $200 \text{ Kč} + 4000 \text{ Kč} = \mathbf{4200 \text{ Kč}}$

Vybere se sazba, která je pro poplatníka, zaměstnavatele, výhodnější. Zde je zřejmé, že výhodnější je roční pevná sazba ve výši 1952 Kč. Za rok 2012 za toto vozidlo tedy poplatník zaplatí **1952 Kč**. Zálohy zaplatil poplatník ve výši 3 700 Kč. Vzniká mu přeplatek na dani ve výši 1748 Kč. Daňové přiznání podává do 31. ledna následujícího roku a nic nedoplácí. Bude mu vráceno 1748 Kč.

Daň silniční na Slovensku

- *Bratislavský samosprávný kraj*

Základ daně: 1989 cm^3

Sazba daně: 3826 Kč

1/12 roční sazby daně: 319 Kč

Daňová povinnost je ve výši **3826 Kč**. I když zaměstnanec používal své soukromé auto od ledna do dubna pouze dvakrát do měsíce, platí se daň za celý měsíc. Díky novelizaci, která bude účinná od 1. prosince 2012, se budou počítat dny, ve kterých bylo vozidlo používáno pro pracovní cesty. Bude to představovat velikou úlevu pro poplatníky, zaměstnavatele. Daňové přiznání je povinen poplatník podat do 31. ledna následujícího roku, který následuje po zdaňovacím období. Daň je splatná do 31. ledna, protože se žádné zálohy neplatí, jelikož nebylo dosaženo minimální hranice daňové povinnosti pro placení záloh.

- *Banskobystrický samosprávný kraj*

Základ daně: 1989 cm^3

Sazba daně: 3433 Kč

1/12 roční sazby daně: 287 Kč

Situace obdobná jako v BraSK. Daňová povinnost je ve výši 3433 Kč a splatná je při podání daňového přiznání, to je do 31. ledna.

Daň silniční v Polsku

Zde opět žádná povinnost z daně silniční nevzniká, protože předmětem daně nejsou osobní automobily.

Shrnutí

I z tohoto modelového příkladu se dá vyčíst, jaké mají poplatníci daně v ČR výhody a o kolik mají nižší daňovou povinnost oproti slovenským poplatníkům. Zaměstnavatel má v ČR možnost volby, ze dvou výpočtů daňové povinnosti. Vybere si samozřejmě tu, která je pro něj výhodnější. Nejenže si vybere tu nejlepší možnost pro něj, ale má zde možnost ještě uplatnit snížení roční sazby daně. Opět je zde výrazný peněžní rozdíl mezi těmito dvěma státy. Opět je mezi českou a slovenskou daní rozdíl téměř dvojnásobný.

Modelový příklad – nákladní automobil

Podnikatel, pan XY, používá k podnikatelské činnosti nákladní automobil, jehož součet nejvyšších povolených hmotností na nápravu je 7 tun, a který má 2 nápravy. Tento automobil byl pořízen 15. ledna 2012 a 28. října 2012 byl následně prodán jinému podnikateli. Vozidlo bylo poprvé registrováno v únoru roku 2000.

Daň silniční v ČR

Základ daně: hmotnost – 7 tun, 2 nápravy

Sazba daně: 7200 Kč

1/12 roční sazby daně: 600 Kč

Tabulka č. 4.3 Zálohy na daň

Čtvrtletí	Měsíce	Výpočet	Celkem
1.	leden, únor, březen	3 x 600 Kč	1800 Kč
2.	duben, květen, červen	3 x 600 Kč	1800 Kč
3.	červenec, srpen, září	3 x 600 Kč	1800 Kč
4.	říjen, listopad	1 x 600 Kč	600 Kč
Zálohy celkem			6000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Sazba daně pro leden – říjen = 10 x 600 Kč = **6000 Kč**

Daňová povinnost vzniká ve výši 6000 Kč. Jelikož jsou zaplacené zálohy ve stejné výši, jako je daňová povinnost, nevzniká nedoplatek ani přeplatek. Kdyby se toto vozidlo nepoužívalo k podnikatelské činnosti, bylo by předmětem daně, ale mohla by se uplatnit sleva ve výši 100 %. Neplatila by se žádná daň, ale daňové přiznání by se podat muselo. Kdyby se jednalo o vůz s celkovou hmotností více než 12 tun a nepoužívalo by se k podnikání, mohlo by se uplatnit snížení sazby daně o 48 %. Kdežto kdyby toto vozidlo bylo vyrobeno před rokem 1989, sazba daně by se zvýšila o 25 %.

Daň silniční na Slovensku

- *Bratislavský samosprávný kraj*

Základ daně: hmotnost – 7 tun, 2 nápravy

Sazba daně: 10961 Kč

1/12 roční sazby daně: 914 Kč

Sazba daně pro leden – říjen = 10 x 914 Kč = **9140 Kč**

Daňová povinnost je ve výši 9140 Kč. Zálohy se ani v tomto případě nepočítají.

- *Banskobystrický samosprávný kraj*

Základ daně: hmotnost – 7 tun, 2 nápravy

Sazba daně: 9012 Kč

1/12 roční sazby daně: 751 Kč

Sazba daně pro leden – říjen = 10 x 751 Kč = **7510 Kč**

Sazba daně je ve výši 9012 Kč, jelikož splňuje podmínky pro vozidlo EURO 3. BanSK má základní sazbu daně a sazbu daně podle vozidel EURO 3 a EURO 4 a 5. Vozidla EURO 3 se vyznačují tím, že jsou vyrobená po 1. lednu roku 2000. Poplatník je povinen prokázat splnění této normy. Daňová povinnost je ve výši 7510 Kč. Zálohy se ani v tomto případě nepočítají. Kdyby vozidlo nesplňovalo tyto normy a bylo by zdaněno základní sazbou daně, která činí 10042 Kč, poplatník by měl daňovou povinnost ve výši 8369 Kč. Takže BanSK poskytuje určité výhody pro poplatníky.

Daň silniční v Polsku

- *Varšava*

Základ daně: hmotnost – 7 tun, 2 nápravy

Sazba daně: 4103 Kč

1/12 roční sazby daně: 342 Kč

Sazba daně pro únor – říjen = $9 \times 342 \text{ Kč} = \mathbf{3078 \text{ Kč}}$

Polský zákon uvádí, že daňová povinnost vzniká prvním dnem měsíce, který následuje po měsíci, kdy bylo vozidlo koupeno nebo registrováno. Daňová povinnost tedy vzniká až v únoru a je ve výši 3078 Kč. Zálohy na vozidlo jsou povinné. Platí se ve dvou splátkách. První splátka zálohy je splatná do 15. února, druhá záloha musí být zaplacená do 15. září. Kdyby vozidlo nebylo používáno k podnikání, bylo by zdaněno úplně stejně, jelikož vozidla jsou zdaněna stejně, ať už se používají k podnikání nebo ne. Nákladní vozidla, která jsou vyrobená pro roce 2010, jsou zdaňována jinými sazbami daně. Roční sazba daně činí 3688 Kč. Za tento nákladní automobil by byla daňová povinnost za 9 měsíců ve výši 2766 Kč. Je to určitá výhoda pro poplatníka, jelikož vlastní vozidlo poměrně nové, které neznečišťuje tolik životní prostředí jako auta starší.

- *Krakov*

Základ daně: hmotnost – 7 tun, 2 nápravy

Sazba daně: 6226 Kč

1/12 roční sazby daně: 519 Kč

Sazba daně pro únor – říjen = $9 \times 519 \text{ Kč} = \mathbf{4671 \text{ Kč}}$

Daňová povinnost je ve výši 4671 Kč. Zálohy jsou také splatné do 15. února a 15. září daného zdaňovacího období.

Shrnutí

Opět je dokázáno to, co bylo řečeno v předcházejících případech. Daňová povinnost na Slovensku je vyšší než daňová povinnost v ČR. Je to dáno výši ročních sazeb a také různými daňovými úlevami, které má česká daň silniční poměrně hodně. Daňová povinnost poplatníka v Krakově je vyšší než ve Varšavě, což je velice zvláštní, protože Varšava je hlavní město Polska. Krakov je ale druhé největší město v Polsku a obecní rady si své hranice sazeb daně tvoří samostatně.

Modelový příklad – kombinovaná doprava

Podnikatel, pan XY, používá ke svému podnikání nákladní automobil o hmotnosti 16 tun. Automobil, který má 2 nápravy, používá celý rok ke kombinované dopravě. Poplatník u nákladního vozidla uskutečnil celkem 100 jízd. Vozidlo bylo vyrobeno a registrováno v roce 1999.

Dan silniční v ČR

Základ daně: hmotnost – 16 tun, 2 nápravy

Sazba daně: 23700 Kč

1/12 roční sazby daně: 1975 Kč

Sleva na dani na kombinovanou dopravu činí 50 % roční sazby daně.

Daňová povinnost za leden – prosinec 2012 po slevě = 23700 Kč – (23700 Kč x 0,75) = **5925 Kč**

Díky slevě na dani na kombinovanou dopravu si může poplatník snížit daňovou povinnost o 75 % roční sazby daně. 75 % snížení roční sazby daně se uplatňuje na minimálně 91 uskutečněných jízd a maximálně 120 uskutečněných jízd. Kdyby poplatník uskutečnil více než 120 jízd při dané sazbě daně, měl by poplatník daňovou povinnost ve výši 2390 Kč, protože by měl možnost uplatnit 90 % slevu na dani. Platí tedy, že čím více poplatník uskuteční jízd v kombinované dopravě, tím má větší možnost snížení sazby daně, tím menší bude jeho daňová povinnost.

Zálohy na daň bude poplatník platit ve výši 1975 Kč za jeden měsíc, tzn., že první tři čtvrtletní zálohy budou ve výši 5925 Kč. Poslední záloha bude ve výši 3950 Kč, protože se platí pouze za říjen a listopad. Na zálohách celkově zaplatí 21725 Kč. Na základě přepravních dokladů s potvrzenými údaji překladiště kombinované dopravy poplatník dokáže, že má nárok na slevu na dani. Slevu na dani pak uplatní u místně příslušného správce daně. Správce daně mu vrátí přeplatek na dani ve výši 15800 Kč.

Daň silniční na Slovensku

- *Bratislavský samosprávný kraj*

Základ daně: hmotnost – 16 tun, 2 nápravy

Sazba daně: 24714 Kč

1/12 roční sazby daně: 2060 Kč

Sleva na dani na kombinovanou dopravu činí 50 % roční sazby daně.

Daňová povinnost pro leden – prosinec 2012 po slevě = 24714 Kč – (24714 Kč x 0,5)
= 12357 Kč

- *Banskobystrický samosprávný kraj*

Základ daně: hmotnost – 16 tun, 2 nápravy

Sazba daně: 22659 Kč

1/12 roční sazby daně: 1889 Kč

Sleva na dani na kombinovanou dopravu činí 50 % roční sazby daně.

Daňová povinnost pro leden – prosinec 2012 po slevě = 22659 Kč – (22659 Kč x 0,5)
= 11330 Kč

Jak sazby daně, tak daňová povinnost v BraSK je opět vyšší než v BanSK. Poplatníci daně silniční mají pouze 50% slevu na dani na kombinovanou dopravu. Sleva jim bude poskytnuta pouze za podmínky, že uskutečnili nejméně 60 jízd v rámci kombinované dopravy. Pokud zrealizovali méně než 60 jízd, jsou povinni zaplatit základní sazbu daně bez nároku na slevu na dani.

Poplatník bude platit čtvrtletní zálohy na daň, a to podobným způsobem jako poplatník v ČR, s tím rozdílem, že poplatník zaplatí za daně čtvrtletí čtvrtinu roční

sazby daně. V BraSK zaplatí čtvrtletně 8240 Kč. V BanSK zaplatí čtvrtletně 7556 Kč. Slevu uplatní u místně příslušného správce daně, a to prokázáním dokladů, které jsou potvrzené příslušným terminálem kombinované dopravy. Správce daně vrátí na základě těchto dokladů přeplatek na dani.

Daň silniční v Polsku

- *Varšava*

Základ daně: hmotnost – 16 tun, 2 nápravy

Sazba daně: 8028 Kč

1/12 roční sazby daně: 669 Kč

Sleva na dani na kombinovanou dopravu činí 100 % roční sazby daně.

Daňová povinnost pro leden – prosinec 2012 po slevě = **0 Kč**

- *Krakov*

Základ daně: hmotnost – 16 tun, 2 nápravy

Sazba daně: 15025 Kč

1/12 roční sazby daně: 1253 Kč

Sleva na dani na kombinovanou dopravu činí 100 % roční sazby daně.

Daňová povinnost pro leden – prosinec 2012 po slevě = **0 Kč**

Daňová povinnost poplatníka ve Varšavě i v Krakově je ve výši 0 Kč díky slevě na dani, která činí 100 % roční sazby daně. Poplatník bude platit zálohy i přesto, že jeho daňová povinnost je nulová. Zálohy poplatník ve Varšavě platí půlroční, takže první záloha na daň je splatná 1. února a bude činit 4014 Kč. Druhá záloha je splatná 1. září a činit bude opět 4014 Kč. V Krakově také platí poplatník zálohy dvě a to ve výši po 7513 Kč. Pro uznání slevy na dani je nutné doložit místně příslušnému správci daně doklady, které tuto slevu potvrdí.

Shrnutí

Kombinovaná doprava je taková doprava, kdy část přepravy zboží je uskutečňována po pozemní komunikaci a část po železniční nebo vnitrozemské vodní dopravě. Železniční a vnitrozemská vodní doprava má méně škodlivé dopady na životní prostředí. Disponuje vyšší přepravní rychlostí na dlouhé vzdálenosti.

Snižuje dopravní přetížení na pozemních komunikacích a přispívá k ochraně silnic proti opotřebením a mechanickému zničení povrchu. Díky všem těmto kladům chce stát motivovat poplatníky daně k provozování kombinované dopravy pomocí slev na dani. Jak již bylo vysvětleno na příkladu, daň silniční v ČR poskytuje několik procentních slev na dani v závislosti na počtu uskutečněných jízd za zdaňovací období. Čím více jízd se uskuteční, tím větší slevu na dani si může poplatník uplatnit. Jedná se o 25 %, 50 %, 75 % a 90 % slevu na dani při doložení dokumentů, které potvrzují uskutečněnou kombinovanou dopravu. Polská daň je velice podobná české dani, co se týká více možností slev, které se zvyšují se zvyšujícím se počtem zrealizovaných jízd. Poskytuje 25 %, 50 %, 75 % a 100 % slevy na daň. Polská daň silniční poskytuje vyšší slevu na daň při nižším počtu jízd, než poskytuje poplatníkovi daň v ČR. Vyplyvá to například ze 100 % slevy na dani, kdy poplatník v Polsku nemá žádnou daňovou povinnost vůči dani silniční při uskutečnění více než 100 jízd. Daň silniční v ČR poskytuje také 100 % slevu na dani. Vozidla jsou používána výlučně na kombinovanou dopravu, a to na přepravu zboží v počátečním nebo konečném úseku. Daň silniční na Slovensku umožňuje pouze jednu slevu na dani v kombinované dopravě. Je ve výši 50 %. Poplatník ji může uplatnit v případě, že zrealizuje nejméně 60 jízd. Nejvýhodnější sazby daně i slevy na dani pro poplatníka má daň silniční v Polsku. Zato nejvyšší sazby daně má Slovensko.

4.2. Daň silniční ve vztahu k daňové evidenci

Pokud vede poplatník daňovou evidenci, daň silniční je daňově uznatelným výdajem. O tento výdaj si snižuje poplatník zdanitelné příjmy. Daň silniční je daňově uznatelným výdajem v kalendářním roce, ve kterém došlo ke skutečnému zaplacení daně.

„Daňovou uznatelnost tohoto výdaje bude poplatník správci daně z příjmů prokazovat dokladem o zaplacení silniční daně a zachycením v daňově uznatelných výdajích evidovaných v rámci daňové evidence,“ jak popisuje Pilátová a kolektiv (2011, s. 190).

Jak již bylo řečeno, poplatníkem daně silniční je provozovatel dopravního prostředku, který je zapsán v technickém průkazu. Proto je daň silniční daňově uznatelným výdajem u poplatníka daně. I když např. vypůjčí vozidlo otec, vlastník vozidla, svému synovi, daňovou povinnost má otec jako vlastník vozidla. Syn si

nemůže daň silniční uvést jako daňově uznatelný náklad, protože jeho otec je zapsán v technickém průkazu jako provozovatel vozidla. Otec si může snížit zdanitelné příjmy o tento výdaj.

Daňově uznatelným výdajem je i silniční daň uhrazená jedním z manželů, který je uveden v technickém průkazu jako držitel vozidla, i když je zároveň motorové vozidlo používáno druhým z manželů k podnikání. Druhý z manželů jako provozovatel v technickém průkazu není uveden. Jako příklad může být uvedena manželka, osoba samostatně výdělečně činná, která je provozovatel vozidla. V technickém průkazu je však zapsán manžel. Daňová povinnost k dani silniční připadá na manžela, ale daň silniční jako daňově uznatelný výdaj si může uplatnit manželka. Jako další příklad může být uvedena manželka, která je spolupracující osoba. Používá k tomu soukromý automobil, v jehož dokladech je zapsána jako provozovatel. Daňová povinnost je na manželce. Manžel si však může zaplacenou silniční daň uplatnit jako daňově uznatelný výdaj, jelikož mají společné jmění manželů, tudíž i stejná práva a povinnosti.

4.3. Uplatňování výdajů procentem z příjmů

Zákon o daních z příjmů umožňuje poplatníkovi výběr ze dvou možností, jak si může uplatnit výdaje. Buď uplatní výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, nebo uplatní výdaje určitým procentem z příjmů. Například u řemeslných živností si může poplatník uplatnit výdaje 80 % z příjmů. Může dojít k situaci, že si poplatník uplatňuje výdaje procentem z příjmů. Poplatník si ale myslí, že vozidlo, které používá k podnikání, není předmětem daně silniční, protože o výdajích spojených s vozidlem neúčtuje, příp. nejsou tyto výdaje uplatňovány jako výdaje daňové. To je ovšem chyba. Nikde se v zákoně o dani silniční neuvádí, že by vozidlo bylo předmětem daně pouze v případech, pokud se o něm účtuje. Předmětem daně je i vozidlo, u kterého není vedena kniha jízd nebo jiný záznam o provozu vozidla. (Janoušek, 2010).

Poplatník tedy musí zaplatit daň silniční za vozidlo, které používá k podnikatelské činnosti. Daňovou povinnost, která mu vznikla, musí uhradit. O tuto zaplacenou silniční daň si ale nemůže zvýšit výdaje, které uplatňuje procentem z příjmů. Pokud se uplatňují výdaje procentem z příjmů, je ve výdajích zahrnuto už vše.

4.4. Paušální výdaj na dopravu a daň silniční

Podle zákona o daních z příjmů má možnost poplatník daně z příjmů uplatnit jako daňově uznatelný výdaj paušální výdaje na dopravu. To znamená, že poplatník nemusí prokazovat použití daného vozidla k podnikání. Pouze využije paušální výdaj nebo krácený paušální výdaj na dopravu.

Paušální výdaj spočívá v tom, že poplatník daně z příjmů nechce uplatňovat skutečně vynaložené výdaje na dopravu, proto si vybere paušální výdaje, které jsou ve výši 5000 Kč za kalendářní měsíc. Během zdaňovacího období se nemohou kombinovat skutečné a paušální výdaje. Poplatník si musí vybrat, jaké výdaje bude uplatňovat. Paušální výdaje nahrazují výdaje na nákup pohonných hmot a parkovné. Lze je využít na maximálně tři vozidla ve zdaňovacím období. Vozidlo nesmí být přenecháno k užívání jiné osobě. Krácený paušální výdaj činí 4000 Kč za kalendářní měsíc a používá se tehdy, když je vozidlo využíváno k dosažení, zajištění a udržení příjmů pouze z části. Přitom nezáleží, na kolik procent je vozidlo využíváno k soukromým účelům.

I když se poplatník rozhodne pro využití paušálních výdajů na dopravu, nesmí opomenout, že vozidlo je stále předmětem daně silniční. Paušální výdaje na dopravu pro účely zákona o daních z příjmů nevylučují vozidlo z předmětu daně silniční. Dokonce vlastně dokazují, že vozidlo je jednoznačně používáno k podnikání, protože by paušální výdaje poplatník za jiných okolností neměl možnost uplatnit. (Pilátová a kolektiv, 2011).

4.5. Mýtné v České republice

Jak uvádí Radvan (2007), daň silniční poskytuje poměrně nízký výnos do rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury, což má za následek, že tyto výnosy nestačí na opravy dopravní infrastruktury. Jelikož je potřeba budovat nové dopravní sítě, je nutné zavést další zdroje. Mezi takové zdroje patří časové poplatky a elektronické mýtné. Na rozdíl od silniční daně, která zdaňuje pouze vozidla používaná k podnikání, zahrnuje mýtné také osobní vozidla nepoužívaná k podnikání a hlavně vozidla zahraniční.

Dálniční známky, resp. dnes nazývány časové poplatky, byly zavedeny 1. ledna roku 1995. Až do roku 2006 platila pro všechna vozidla, která byla

používána na dálnicích a rychlostních silnicích, jedna univerzální platba. Rokem 2007 nastala změna v souvislosti se zavedením elektrického mýtného. V dnešní době je povinností kupovat dálniční známky pro vozidla, která nejsou těžší než 3,5 tuny a která využívají dálnice a rychlostní silnice. Jsou k dispozici roční, měsíční a desetidenní dálniční známky. Platnost roční dálniční známky začíná od 1. prosince daného roku a končí 31. ledna roku následujícího. Cena této známky je ve výši 1500 Kč. Měsíční známka je ve výši 440 Kč a platí ode dne vyznačeným na kupónu. Končí po uplynutí jednoho měsíce. Platnost desetidenní dálniční známky začíná dnem vyznačeným na kupónu a končí po uplynutí desátého kalendářního dne. Za tuto známku se zaplatí 310 Kč. Dálniční známky nejsou příliš spravedlivým systémem, protože si provozovatel vozidla může zvolit pouze délku využívání placených silničních úseků. Nebere se zde ohled na počet ujetých kilometrů. Dálniční známku je nutno nalepit na přední sklo a uschovat si menší část kupónu, kterou na sklo nelepíme. Takto je prokázáno koupení této známky. (Radvan, 2007)

Více spravedlivějším zpoplatněním dálnic a rychlostních silnic je elektronické mýtné neboli výkonové zpoplatnění. Mýtné představuje určitou částku, která se platí za jízdu mezi dvěma body pozemní komunikace a která se stanoví na základě hmotnosti a druhu vozidla. Jedná se o vozidla, která jsou těžší než 3,5 tuny. V minulosti bylo mýtné vybíráno manuálně, pomocí mýtných stanic. Má to ale jednu velkou nevýhodu. Řidiči musí zastavit u mýtných stanic. Mohou se tvořit kolony, čímž vznikají negativní dopady na životní prostředí. V dnešní době jsou vozidla vybavena malým elektronickým zařízením, které samo komunikuje s mýtným systémem, což v ČR představují mýtné brány, takže jízda vozidla při mýtné transakci není nikterak omezována. Vozidlo není potřeba zpomalit, může jet v kterémkoliv pruhu a může přejíždět z jednoho jízdního pruhu do druhého jízdního pruhu. Elektronické mýtné funguje na bázi mikrovln, tzn., že brány obsahují snímače mikrovlnného signálu. Vše je kontrolováno kamerou. V ČR existují dva způsoby platby mýtného. Řidiči si mohou vybrat buď zaplacení předem na distribučním místě, nebo placení na fakturu. Při placení na fakturu musí být uzavřená smlouva. Poté provozovatel vozidla zpětně obdrží faktury s informacemi o ujetých kilometrech v určitém čase. Když si provozovatel vozidla vybere zaplacení předem na distribučním místě, funguje to na principu dobítí kreditu. Kredit se po projetí pod mýtnou bránou snižuje o určitou

částku. Předplatné do palubní jednotky se musí nabít před vjezdem na zpoplatněnou komunikaci.

Jelikož v ČR není dobudovaná celková síť dálnic a rychlostních silnic, je potřeba, aby byly zpoplatněné dané úseky silnic první třídy. Tyto silnice prozatím nahrazují nedostavěné dálnice, proto je nezbytné, aby tyto silnice také byly zpoplatněné. Zpoplatnění dopravní sítě je uvedeno v zákoně č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, v platném znění.

Aby provozovatel vozidla poznal, že se nachází na zpoplatněném úseku, jsou tyto úseky označeny dopravní značkou „dálnice“ nebo „rychlostní silnice“. Části dálnic a rychlostních silnic, které nejsou podrobeny poplatky, jsou označeny dopravní značkou „bez poplatku“ a provozovatel vozidla je pozná podle přeškrtnutého symbolu dálniční známky.

Sazby mýtného jsou rozděleny do dvou skupin a jsou uvedeny v českých korunách na jeden kilometr. První skupinou jsou sazby mýtného pro dálnice a rychlostní silnice zobrazené v tabulce č. 4.4. Druhou skupinou jsou sazby mýtného pro silnice první třídy, kterou lze vidět v tabulce č. 4.5. Pro obě dvě tyto skupiny jsou sazby mýtného rozčleněny podle emisní třídy vozidla a podle počtu náprav vozidla. Pokud k vozidlu není doložena emisní třída, pro vozidlo bude zvolena třída Euro 2. V pátek mezi 15. hodinou a 21. hodinou dochází ke zvýšení sazeb daně. Jelikož se jedná o den, ve kterém je největší dopravní špička, snaží se stát motivovat dopravce k tomu, aby využil jiný čas pro přepravu.

Tabulka č. 4.4 Sazby mýtného pro dálnice a rychlostní silnice

Mýtné sazby v ostatním časovém období v Kč/km								
Emisní třída EURO II a nižší			Emisní třída EURO III a IV			Emisní třída EURO V a vyšší		
Počet náprav								
2	3	4 a více	2	3	4 a více	2	3	4 a více
3,34	5,67	8,24	2,61	4,45	6,44	1,67	2,85	4,12
Mýtné sazby v pátek od 15. hod. do 21. hod. v Kč/km								
Emisní třída EURO II a nižší			Emisní třída EURO III a IV			Emisní třída EURO V a vyšší		
Počet náprav								
2	3	4 a více	2	3	4 a více	2	3	4 a více
4,24	8,10	11,76	3,31	6,35	9,19	2,12	4,06	5,88

Zdroj: Nařízení vlády ČR č. 354/2011 Sb.

Tabulka č. 4.5 Sazby mýtného pro silnice I. třídy

Mýtné sazby v ostatním časovém období v Kč/km								
Emisní třída EURO II a nižší			Emisní třída EURO III a IV			Emisní třída EURO V a vyšší		
Počet náprav								
2	3	4 a více	2	3	4 a více	2	3	4 a více
1,58	2,74	3,92	1,23	2,14	3,06	0,79	1,37	1,96
Mýtné sazby v pátek od 15. hod. do 21. hod. v Kč/km								
Emisní třída EURO II a nižší			Emisní třída EURO III a IV			Emisní třída EURO V a vyšší		
Počet náprav								
2	3	4 a více	2	3	4 a více	2	3	4 a více
2,00	3,92	5,60	1,56	3,06	4,38	1,00	1,96	2,80

Zdroj: Nařízení vlády ČR č. 354/2011 Sb.

Celkové mýtné se vypočte jako součin sazby mýtného a počtu ujetých kilometrů na daném zpoplatněném úseku.

Čím vyšší je emisní třída vozidla, tím nižší jsou sazby mýtného. Je to tím, že stát motivuje provozovatele vozidel ke koupi nových dopravních prostředků, které jsou šetrnější k životnímu prostředí. Pro provozovatele jsou nová vozidla bezpečnější a vynakládané náklady budou nižší. Takže čím je vozidlo novější, tím vyšší emisní třídu má a tím platí nižší mýtné. Také platí, že čím více náprav vozidlo má, tím větší jsou sazby mýtného. Vozidla s větší hmotností ničí silnice více a rychleji než vozidla s nižší hmotností, proto musí platit vyšší mýtné. Sazby mýtného v pátek jsou záměrně vyšší, jak již bylo uvedeno, kvůli dopravní špičce. Těmito vyššími sazbami chce stát zmírnit provoz kamiónů na silnicích v pátek odpoledne.

Může nastat situace, že dopravci budou chtít obejít nějakým způsobem mýtné a budou využívat silnice první a druhé třídy, které nejsou zpoplatněné. Tím budou ničit vozovky, které nejsou uzpůsobené k tak těžkým vozidlům a budou sužovat obce hlukem. Možným řešením je zpoplatnění těchto silnic pro vozidla těžší než 3,5 tuny. Objíždění zpoplatněných tras by se stalo pro dopravce nevýhodné jak peněžně, tak časově. Nemusely by se stavět nové mýtné brány, ale mohl by být zavedený systém satelitního sledování, který již funguje v Německu.

4.6. Návrh vývoje daně silniční

Z příkladů, které byly vypočítány pro srovnání daně silniční v ČR, na Slovensku a v Polsku, vyplývá, že daňová povinnost v ČR byla vždy nižší, než jaká byla na Slovensku. ČR má nižší sazby daně silniční a obsahuje různé úlevy na dani, které Slovensko ani Polsko nemá. Zásadním rozdílem mezi daní silniční v ČR a na Slovensku a v Polsku je přenesení pravomoci na výběr daně na vyšší územní celky a obecní rady. V ČR je daň silniční vybírána do rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury, který se stará o silnice celé republiky.

Možný vývoj daně silniční by mohl spočívat v přenesení pravomoci na kraje v ČR. Příjem z daně silniční by putoval do rozpočtů krajů. Kraje by měly povinnost starat se o opravy a modernizace svých silnic. Základní sazby daně by zůstaly stejné, ale považovaly by se za minimální hranice. Kraje by mohly zvýšit základní sazby daně až o 25 %. V tabulce č. 4.6 je zobrazeno možné zvýšení o 25 % roční

základní sazby daně. Tohoto zvýšení by využívaly kraje podle míry opotřebení silnic, které se v daných krajích mohou lišit, v závislosti na hustotě provozu. Čím větší provoz je na silnicích, tím více potřebují silnice modernizace a opravy. Kraje by musely podat návrh na zvýšení základních sazeb daně Ministerstvu financí ČR.

Tabulka č. 4.6 Roční sazby daně pro osobní automobily

Zdvihový objem motoru v cm³	Sazba daně běžná	Sazba daně zvýšená
do 800 cm ³	1200 Kč	1500 Kč
nad 800 cm ³ do 1250 cm ³	1800 Kč	2250 Kč
nad 1250 cm ³ do 1500 cm ³	2400 Kč	3000 Kč
nad 1500 cm ³ do 2000 cm ³	3000 Kč	3750 Kč
nad 2000 cm ³ do 3000 cm ³	3600 Kč	4500 Kč
nad 3000 cm ³	4200 Kč	5250 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Daň silniční v ČR poskytuje několik úlev na dani, mezi které patří i snížení základní sazby daně při první registraci vozidla. Zákon o dani silniční v ČR uvádí, že základní sazba daně se u osobních vozidel, návěsů a ostatních vozidel snižuje o 48 % po dobu následujících 36 kalendářních měsíců od data jejich první registrace. Další snížení roční sazby daně je ve výši 40 % po dobu dalších následujících 36 měsíců a nakonec se sazba daně sníží o 25 % po dobu dalších následujících 36 měsíců. Celkově se snížení uplatňuje 108 měsíců, což je 9 let. Tato snížení roční sazby daně je pro poplatníky určitě dobrou motivací ke koupi nového vozidla. Jelikož u starších vozidel, registrovaných do 31. prosince roku 1989, se roční sazba daně zvyšuje o 25 %. Přesto je, podle mého názoru, 9 let dlouhá doba, a proto by bylo výhodné změnit toto snížení roční sazby daně. Procentní snížení by byly ve stejných částkách, 48 %, 40 % a 25 %. Změnila by se pouze doba, po kterou by se toto snížení poskytovalo. Z 36 kalendářních měsíců by se tato doba zkrátila na 12 kalendářních měsíců. Při první registraci vozidla by bylo možno snížit roční sazbu daně o 48 % po dobu 12 měsíců od data dané první registrace. Po uplynutí těchto dvanácti měsíců by bylo možno uplatnit slevu 40 % a to po dobu dalších následujících 12 kalendářních měsíců. Po uplynutí těchto měsíců by byla k dispozici poslední úleva, a to ve výši 25 % po dobu následujících 12 měsíců. Doba

poskytování úlevy, procentní snížení roční sazby daně, by se snížila ze 108 měsíců na 36 měsíců, tzn. na 3 roky.

Tato problematika byla vysvětlena v modelovém příkladu u osobního automobilu, kdy si poplatník daně pořídil vozidlo v září roku 2010. Podle platného zákona o dani silniční by měl pro rok 2012 nárok na snížení sazby daně ve výši 48 %. Toto snížení by mohl poplatník využít až do srpna roku 2013. Podle mého návrhu, by poplatník v roce 2012 po dobu osmi měsíců, tzn. do srpna, uznával snížení roční sazby daně ve výši 40 % a po zbylé 4 měsíce by měl možnost snížit roční sazbu daně o 25 %.

Zákon o dani silniční obsahuje i zvýšení základní roční sazby daně, a to v případech, kdy je vozidlo poprvé registrováno v ČR nebo zahraničí do 31. prosince roku 1989. Poplatník, který si koupil automobil v květnu roku 1989, vlastní v květnu roku 2012 toto vozidlo již 23 let. Je to vozidlo, které není vybaveno technologiemi, které snižují negativní dopad na životní prostředí. Proto je, podle mého názoru, výhodné zvýšit sazbu daně z 25 % na 50 %. Pak by se základní sazba daně u vozidel registrovaných do 31. prosince roku 1989 zvyšovala o 50 %. Zároveň by bylo zavedeno nové zvýšení základní roční sazby daně o 25 % u vozidel registrovaných do 31. prosince roku 1997.

Předmětem daně silniční, jak již bylo uvedeno, jsou vozidla registrovaná a provozovaná v ČR, které slouží k podnikatelské činnosti. Dále jsou předmětem daně vozidla s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny určená výlučně k přepravě, bez ohledu na to, zda jsou požívaná k podnikání. Tyto vozidla, s hmotností vyšší než 3,5 tuny, nejsou zdaněny pouze dani silniční, ale podléhají také mýtnému. Z toho vyplývá, že jsou tedy zdaněny dvakrát.

Přestože mýtné zatěžuje dopravce na dálnicích a rychlostních silnicích, podle mého názoru je nutností, aby nebylo zrušeno, protože přispívá velkou měrou do rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury. Ten díky výnosům z mýtného má možnost modernizovat a opravovat tyto rychlostní silnice. Aby se poplatníkovi trochu ulehčilo od zdanění, měl by zákon o dani silniční obsahovat slevu na dani, a to podle výše zaplaceného mýtného na dálnicích a rychlostních silnicích. Sleva by se podobala slevě na kombinovanou dopravu, která je poskytována v určité výši při daném počtu uskutečněných jízd. Sleva na dani silniční by se tedy odvozovala od

výšky zaplaceného mýtného za rok. V čím větší výši by měl poplatník daně silniční zaplacené mýtné, tím vyšší by měl slevu na dani. Procentní sazby slevy na daň by mohly být obdobné, jako je tomu u kombinované dopravy.

Tabulka č. 4.7 Sleva na dani na mýtné

Roční výše zaplaceného mýtného	Sleva na dani silniční
od 15000 Kč do 40000 Kč	25 %
od 41000 Kč do 90000 Kč	50 %
od 91000 Kč do 130000 Kč	75 %
od 131000 Kč do 170000 Kč	90 %
nad 171000 Kč	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak je uvedeno v tabulce č. 4.7, minimální sleva na dani by byla ve výši 25 %, a to za předpokladu, že by poplatník dani silniční zaplatil na ročním mýtné minimálně 15000 Kč vč. a maximálně 40000 Kč. Tato nižší částka na mýtném ve výši 15000 Kč za rok z toho důvodu, aby na slevu dosáhli i menší dopravci. Jako například pan XY, který používá ke svému podnikání nákladní automobil o hmotnosti 7 tun, který má 2 nápravy a patří do emisní třídy II. Využívá dálnice a rychlostní silnice v běžnou dobu. Nevyjíždí v pátek mezi 15. a 21. hodinou, to znamená, že na mýtném, podle sazeb v kapitole předcházející, zaplatí 3,34 Kč za kilometr. Podnikatel by za celý rok ujel po dálnicích a rychlostních silnicích 3000 km a zaplatil by mýtné ve výši 10020 Kč. Za měsíc by ujel kolem 375 km a sleva na dani by činila u tohoto podnikatele 25 %. Sazba daně silniční u tohoto automobilu, který byl poprvé registrován v roce 2009, je ve výši 7200 Kč. Jelikož již neuplatňuje snížení roční sazby daně při první registraci, daňová povinnost po slevě na mýtné činí 5400 Kč. Sleva na dani ve výši 25 % je ve výši 1800 Kč.

Jako další příklad je uveden podnikatel, poplatník daně silniční, který podniká v autodopravě. Projíždí napříč celou ČR a k tomu využívá dálnice a rychlostní silnice. K podnikání využívá jízdní soupravu o hmotnosti 28 tun. Vozidlo má 4 nápravy. Roční sazba takového vozidla je ve výši 28200 Kč. Vozidlo patří do emisní třídy II a platí pro něj sazby mýtného ve výši 8,24. Při ujetí 20000 km za rok, tzn. okolo 1667 km za měsíc, by měl poplatník nárok na snížení sazby daně v hodnotě 90 %. Daňová

povinnost by byla ve výši 2820 Kč. Rozdíl mezi běžnou sazbou daně a sníženou sazbou daně činí 25380 Kč. Tolik dopravce ušetří na dani silniční.

Zálohy na daň silniční by dopravce platil v běžných částkách bez uplatnění slevy na dani. Slevu by uplatňoval zároveň s podáním daňového přiznání a na základě potvrzených dokladů o ročním zaplaceném mýtném. Přeplatek, který by přepravci vznikl, by mu poté byl vrácen.

Dalším návrhem pro zjednodušení systému daně silniční je zavedení podávání daňového přiznání pouze elektronicky. Jelikož jsou poplatníci daně hlavně podnikatelé, kteří jsou držitelé elektronického podpisu, nemusel by nastat problém s dostupností k portálu, ve kterém by se daňové přiznání vyplňovalo. Součástí elektronického daňového přiznání by musel být elektronický podpis, který slouží k identifikaci poplatníka, odesílatele. Díky elektronickému podpisu je zaručeno, že přiznání nebylo po odeslání poplatníkem nijak změněno. Daňové přiznání by bylo možno zasílat také pomocí datových schránek, které jsou právníkům osobám zřízeny automaticky. Všichni ostatní je mohou získat na základě žádosti. Datové schránky jsou informačním systémem veřejné správy, pomocí níž lze odesílat dokumenty v elektronické podobě orgánům veřejné moci. (portál datoveschranky, 2011) Zavedení pouze elektronického daňového přiznání by bylo jednodušší jak pro úředníky starající se o daň silniční, tak i pro poplatníky, jelikož by nemuseli posílat písemná daňová přiznání. Výhodou pro poplatníky by bylo přijímání informací na portálu, přes který by se daňové přiznání vyplňovalo, o stavu daňového přiznání. A to zda je přijato, zda je vyplněno správně nebo zda je vyplněno špatně.

Shrnutí

V této kapitole byla na několika modelových případech ukázána rozdílnost silničních daní v ČR, na Slovensku a v Polsku. Došlo k zjištění, že Slovenská daň je, co se týče daňové povinnosti, nejvyšší. Dále zde bylo popsáno, jak se chová daň silniční z pohledu daně z příjmů. Pokud si poplatník uznává výdaje procentem z příjmů, je povinen platit daň silniční. Stejně to je i u paušálních výdajů na dopravu, které se poplatník rozhodne uznávat. Používání dálnic a rychlostních silnic znamená pro poplatníky určitou povinnost. Motorová vozidla do 3,5 tuny musí být opatřena dálniční známkou. Vozidla nad 3,5 tuny jsou zdaňována elektronickým mýtným pomocí mýtných bran. Vozidla nad 3,5 tuny jsou tedy zdaňována dvakrát. Proto byl

navrhnut model, který představuje novou výhodu pro poplatníky silniční daně a zároveň plátce mýtného. Dále zde byl popsán návrh silniční daně, který zahrnuje návrh na přenesení pravomoci výběru daně silniční na kraje, zvýšení či snížení základní sazby daně za určitých podmínek.

5. ZÁVĚR

V bakalářské práci byla rozebrána problematika daně silniční v České republice. Pro srovnání s touto daní byly vybrány dva státy, a to Slovensko a Polsko. Byla provedena analýza těchto daní a následně se popsaly rozdíly, které mezi těmito daněmi existují. Na základě těchto poznatků byla navržena reforma daně silniční v ČR.

Poplatníkům, jejichž motorové vozidlo je předmětem daně silniční, by určení základní sazby daně nemělo dělat potíže. Podle základu daně si pouze vyhledají základní sazbu daně. Problémy mohou nastat ve chvíli, kdy se na motorové vozidlo vztahuje snížení nebo zvýšení základní sazby daně. Pokud se na vozidlo vztahují tyto výhody, započítávají se již do záloh. Pokud se na vozidlo vztahuje sleva na dani, zálohy se s touto slevou nevypočítávají. Tato sleva je poskytnuta až doložením příslušných dokladů v době podání daňového přiznání. Zaměstnavatel, jehož zaměstnanec využívá vozidlo k pracovním cestám, je poplatníkem daně silniční a má dvě možnosti výpočtu daňové povinnosti. Buď vypočte daňovou povinnost pomocí základní sazby daně, anebo využije sazbu daně ve výši 25 Kč, která se násobí počtem dní, ve kterých bylo vozidlo použito zaměstnancem. Poplatníci, kteří si uplatňují výdaje procentem z příjmů, nesmí zapomenout na to, že pokud používají motorové vozidlo k podnikání, je předmětem daně silniční a mají povinnost odvést daň.

Ze srovnání daně silniční v ČR, na Slovensku a v Polsku vyplývá, že ČR se liší od Slovenska a Polska hlavně v pravomoci. Daň silniční v ČR je vybírána do rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury, který se stará o výstavbu, opravy a modernizaci českých silnic. Kdežto daň silniční na Slovensku mají právo vybírat vyšší územní celky a výnosy z výběru této daně putuje na správu silnic daného vyššího územního celku. V Polsku je to obdobně jako na Slovensku. Daň silniční putuje do rozpočtů obecních rad. Zákon o dani silniční na Slovensku pouze vymezuje minimální hranice základních sazeb, které vyšší územní celky, při svém tvoření základních sazeb daně, nesmí překročit. V Polsku zákon uvádí naopak základní sazby daně v maximálních hodnotách a obecní rady je musí akceptovat.

Hlavním cílem bakalářské práce bylo vytvořit vlastní návrh daně silniční. Nelze ale opomenout, že vozidla s hmotností větší než 3,5 tuny jsou zdaněna

dvakrát, a to dani silniční a mýtným, které je vybíráno na dálnicích a rychlostních silnicích. Proto je pro vozidla s hmotností od 3,5 tuny navrhována sleva na dani silniční, která by byla ve výši 25 %, 50 %, 75 %, 90 % a 100 % a odvozovala by se podle výše zaplaceného mýtného. Platilo by pravidlo, že čím vyšší částku mýtného by poplatník zaplatil, tím větší slevu na dani by dostal. Součástí návrhu na reformu daně silniční je i změna ve zvýšení základní sazby daně. Na vozidlo, které je poprvé registrováno, se vztahuje podle zákona snížení základní sazby daně po dobu 108 měsíců. Tato doba by byla snížena na 12 měsíců. Poplatník, jehož vozidlo bylo poprvé registrováno do 31. prosince 1989, by měl povinnost zvýšit základní sazbu daně o 50 %. U vozidel, registrovaných do 31. prosince 1997, by zvýšení základní sazby daně bylo ve výši 25 %.

Seznam použité literatury

Odborné knihy

JANOUSEK, Karel. *Daň silniční s komentářem*. 3. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. 135 s. ISBN 978-80-7263-587-0.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.

MRKÝVKA, Petr a kol. *Finanční právo a finanční správa*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 381 s. ISBN 80-210-3579-X.

PEKOVÁ, Jitka. *Majetkové daně v daňové soustavě České republiky*. 1. vyd. Praha: CODEX Bohemia, 1997. 160 s. ISBN 80-85963-41-8.

PILÁTOVÁ, Jana. *Daňová evidence: kompletní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ*. 7. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 351 s. ISBN 978-80-7263-656-3.

RADVAN, Michal. *Zdanění majetku v Evropě*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. 385 s. ISBN 978-80-7179-563-6.

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2010*. 10. vyd. Praha: 1. VOX, 2010. 355 s. ISBN 978-80-86324-86-9.

Legislativa

Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 582/2004 Z. z., o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, v znení neskorších predpisov.

Všeobecne záväzné nariadenie Bratislavského samosprávneho kraja č. 38/2010, zo dňa 15.12. 2010, o dani z motorových vozidiel.

Všeobecne záväzné nariadenie Banskobystrického samosprávneho kraja č. 16/2010, o zavedení miestnej dane – dane z motorových vozidiel.

Ustawa, z dnia 12 stycznia 1991 r., o podatkach i opłatach lokalnych.

Internetové publikace

DOPRAVA V PRAXI. *Mýto v České Republice* [online]. [25. 4. 2012]. Dostupné z: http://www.doprava.vpraxi.cz/myto_cr.html

DUBIELOVÁ, Veronika. *Daň z motorových vozidiel za rok 2011 (a zmeny od roku 2012)* [online]. [15. 3. 2012]. Dostupné z: <http://www.podnikajte.sk/prevadzka-firmy/c/610/category/dane-a-odvody/article/dan-z-motorovych-vozidiel-za-rok-2011.xhtml>

NOWAK, Remigiusz. *Podatek od środków transportowych* [online]. [3. 4. 2012]. Dostupné z: <http://www.um.warszawa.pl/zalatw-spraw-w-urzedzie/artykuly-sprawy-urzedowe/podatek-od-srodkow-transportowych?page=0,0>

STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY. *SFDI: Státní fond dopravní infrastruktury* [online]. [8. 1. 2012]. Dostupné z: <http://www.sfdi.cz/CZ/>

TURAKIEWICZ, Janusz. *Daně a jiná veřejnoprávní plnění v podnikatelské činnosti v Polsku* [online]. [3. 4. 2012]. Dostupné z: <http://kontaktnicentrum.as4u.cz/cs/ohk-v-jablonci-n-n/dane-a-jina-verejnopravni-plneni-v-podnikatelske-cinnosti-v-polsku.html>

ÚČTOVNÍCTVO. *Daň z motorových vozidiel v roku 2011 (cestná daň)* [online]. [20. 3. 2012]. Dostupné z: <http://www.uctovnictvo.sk/index.php/da-z-motorovych-vozidiel/494-da-z-motorovych-vozidiel-v-roku-2011>

Seznam zkratk

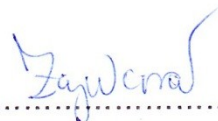
ČR	Česká republika
Kč	koruna česká
ZoDS	zákon o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů
ZoMD	zákon o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ve znení neskorších predpisov

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, který byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 11. 5. 2012

.....

Tereza Zajícová

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Seznam novel daně silniční

Příloha č. 2 – Sazby daně silniční Banskobystrického samosprávného kraje

Příloha č. 3 – Daňové přiznání k dani silniční v ČR

Příloha č. 4 – Daňové přiznání k dani silniční na Slovensku

Příloha č. 5 – Daňové přiznání k dani silniční v Polsku